

Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru - Datganiad o Gyfrifon 2016-17**TABL CYNNWYS**

	<u>RHIF TUD.</u>
Adroddiad Naratif	1-6
Datganiad o Gyfrifoldebau / Tystysgrif y Trysorydd	7
Adroddiad yr Archwiliad	8-9
Datganiadau Craidd:	
Dadansoddiad o Wariant a Chyllid	10
Datganiad Cynhwysfawr ar Incwm a Gwariant	11
Datganiad ar y Symudiad mewn Cronfeydd	12
Y Fantolen	13
Datganiad Llif Arian	14
Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol	
Nodyn 1 - Crebwyll wrth ddilyn Polisiâu Cyfrifyddu	15
Nodyn 2 - Rhagdybiaethau a wneir am y Dyfodol a Ffynonellau Pwysig Eraill o Ansicrwydd wrth Amcangyfrif	15-16
Nodyn 3 - Eitemau Pwysig o Incwm a Gwariant	16
Nodyn 4 - Digwyddiadau ar ôl Dyddiad y Fantolen	16
Nodyn 5 - Nodyn i'r Dadansoddiad o Wariant a Chyllid	16-17
Nodyn 6 - Dadansoddiad Manwl o Wariant ac Incwm	18-19
Nodyn 7 - Addasiadau rhwng Sail Cyfrifyddu a Chyllido dan Reoliadau	19-21
Nodyn 8 - Trosglwyddiad i ac o'r Cronfeydd a Glustnodwyd	21
Nodyn 9 - Gwariant ac Incwm Gweithredu Eraill	22
Nodyn 10 - Incwm a Gwariant Cyllid a Buddsoddiadau	22
Nodyn 11 - Trethiant ac Incwm Grant Amhenodol	22
Nodyn 12 – Eiddo Peiriannau ac Offer ac Asedau Anniriaethol	23-24
Nodyn 13 - Offerynnau Ariannol	25-27
Nodyn 14 - Gwerth Teg Asedau ac Ymrwymadau sy'n cael eu cario ar gost amorteiddiedig	27
Nodyn 15 - Rhestrau Stoc	27
Nodyn 16 - Dyledwyr	28
Nodyn 17 - Arian a Chyferwerth ag Arian	28
Nodyn 18 - Credydwyr	28
Nodyn 19 - Darpariaethau	28
Nodyn 20 – Cronfeydd Defnyddiadwy	28-29
Nodyn 21 – Cronfeydd Annefnyddiadwy	29-32
Nodiadau 22 i 24 – Datganiad Llif Arian – Gweithgarwch Gweithredu, Buddsoddi ac Ariannu	33-34
Nodyn 25 - Gweithrediadau Masnachu	34
Nodyn 26 - Lwfansau Aelodau	34
Nodyn 27 - Taliadau Swyddogion	35-36
Nodyn 28 - Ffioedd Archwilio	37
Nodyn 29 - Grantiau	37-38
Nodyn 30 - Partïon Cysylltiedig	37
Nodyn 31 - Gwariant ac Ariannu Cyfalaf	38-39
Nodyn 32 - Lesoedd	39
Nodyn 33 - Buddion Terfynu	39
Nodyn 34 – Trafodion yn ymwneud â Buddion Ôl-gyflogaeth	39-44
Nodyn 35 - Natur a Maint y Risgiau sy'n deillio o Offerynnau Ariannol	44-45
Nodyn 36 - Asedau Amodol	45
Cyfrif Cronfa Bensiwn y Diffoddwyr Tân	46-48
Datganiad Polisiâu Cyfrifyddu (Atodiad 1)	49-57
Datganiad Llywodraethu Blynnyddol (Atodiad 2)	1-14

ADRODDIAD NARATIF

1. Mae'r cyfarwyddyd gweithredol ar gyfer y Gwasanaethau Tân ac Achub yng Nghymru i'w gael yn y Fframwaith Cenedlaethol a luniwyd gan Lywodraeth Cymru. Mae'r Fframwaith Cenedlaethol yn ceisio ehangu rôl y Gwasanaethau Tân ac Achub o safbwynt atal, addysgu ac ymwneud â'r cymunedau y maent yn eu gwasanaethu, gan sicrhau'r un pryd nad amherir ar eu gallu i ymladd tanau. Ar adeg o heriau ariannol eithriadol, mae Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru wedi ymrwymo i barhau i ddarparu gwasanaethau ataliol rhagorol, gwasanaethau gorfodi diogelwch tân, ac ymateb brys i amrywiaeth o ddigwyddiadau, gan gynnwys tân, llifogydd a damweiniau traffig ar y ffyrdd.

Mae Gwasanaethau Tân ac Achub Gogledd Cymru yn paratoi cynlluniau gweithredu blynyddol er mwyn lleihau'r risgiau a gwella gwasanaethau, gyda phwyslais cynyddol ar atal ac addysgu. Mae'r Awdurdod yn parhau â'i ymrwymiad i chwarae ei ran yn creu cymunedau cryfach a diogelach, ond hefyd yn cydnabod y bydd y sefyllfa ariannol ar gyfer y dyfodol yn golygu bod y gallu i gynnal gwasanaethau yn gofyn am lawer o hyblygrwydd a dyfeisgarwch.

Mae'r Awdurdod yn gweithio mewn partneriaeth â gwasanaethau brys eraill, er enghraifft rheolir y portffolio eiddo gan Adran Rheoli Cyfleusterau ar y cyd â Heddlu Gogledd Cymru, ac mae Ystafell Reoli'r Gwasanaeth Tân mewn adeilad sy'n cael ei rannu gyda'r Heddlu yn Llanelwy. Mae'r Awdurdod hefyd yn cymryd rhan mewn nifer o brosiectau eraill sy'n adlewyrchu amcanion y Fframwaith Cenedlaethol, er enghraifft Cymdeithas y Diffoddwyr Tân Ifanc sy'n cael ei rhedeg gan ddiffoddwyr tân pan nad ydynt ar ddyletswydd, gyda changhennau ledled y Gogledd; prosiect y Ffenics sydd wedi bod yn llwyddiannus iawn gyda phobl ifanc yn yr ardal; ac Addysg Diogelwch ar y Ffyrrdd mewn partneriaeth â Heddlu Gogledd Cymru a Gwasanaeth Ambiwlans Cymru trwy nifer o ddigwyddiadau Effeithiau Angheuol trwy'r Gogledd.

Mae Datganiad o Gyfrifon yr Awdurdod yn gyhoeddiad sy'n ofynnol dan y gyfraith; a'i ddiben yn bennaf yw darparu gwybodaeth glir ynghylch sefyllfa ariannol a pherfformiad ariannol Awdurdod Tân Gogledd Cymru am y flwyddyn ariannol 2016-17.

- 2(a). Mae'r cyfrifon yn cael eu paratoi yn unol â'r Cod Ymarfer ar gyfer Cyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2016-17 (y Cod). Ar gyfer datganiadau 2016-17, mae'r cod wedi cael ei ddiwygio er mwyn ymgorffori ail gysylltiad rhwng datganiadau ariannol awdurdodau lleol a'r ffordd y mae'r awdurdodau hynny'n cael eu trefnu a'u hariannu. Nid yw'r Datganiad Cynhwysfawr Incwm a Gwariant yn cael ei baratoi mwyach yn unol â SeRCOP (Cod Ymarfer Adrodd Gwasanaethau) ond yn hytrach yn ôl y diwyg a ddefnyddir gan yr Awdurdod i baratoi cyllidebau ac i adrodd ynghylch y sefyllfa ariannol i'r Aelodau. Mae yna ddatganiad craidd ychwanegol, sef Dadansoddiad o Wariant a Chyllid, sy'n cysylltu'r sefyllfa ariannol sy'n gyfarwydd i'r Aelodau a'r gwariant yn unol ag arferion cyfrifyddu cywir sy'n cynnwys taliadau a ddiffinnir yn statudol.
- 2(b). Dyma'r datganiadau, a'u dibenion:-

(i) **Dadansoddiad o Wariant a Chyllid**

Mae'r datganiad yn dangos sut mae gwariant blynyddol yn cael ei ddefnyddio a'i ariannu gan adnoddau (grantiau, cyfraniadau ac ati) gan awdurdodau lleol o gymharu ag adnoddau a ddefnyddir neu a enillir gan awdurdodau yn unol ag arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol. Mae hefyd yn dangos sut mae'r gwariant hwn yn cael ei ddyrannu ar gyfer gwneud penderfyniadau, a hynny'n unol â'r math o wariant sydd. Mae Incwm a Gwariant y rhoddir cyfrif amdanynt dan arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol (GAAP) yn cael eu cyflwyno'n llawnach yn y Cyfrif Cynhwysfawr Incwm a Gwariant (CIES).

(ii) **Y Cyfrif Cynhwysfawr Incwm a Gwariant (CIES)**

Mae'r datganiad hwn yn dangos y gost cyfrifyddu yn y flwyddyn o ddarparu gwasanaethau yn unol â GAAP, sef yr arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol, yn hytrach na'r swm i'w ariannu gan gyfraniadau. Mae gwariant yr Awdurdod yn cael ei ariannu gan gyfraniadau gan y chwe Awdurdod Lleol yng Ngogledd Cymru yn unol â'r rheoliadau; gallai hyn fod yn wahanol i'r gost cyfrifyddu. Dangosir sefyllfa'r cyfraniadau yn y Datganiad Symudiad yn y Cronfeydd.

(iii) Y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd

Mae'r datganiad hwn yn dangos y symudiad yn y flwyddyn yn y gwahanol gronfeydd sydd gan yr Awdurdod, wedi'i ddadansoddi'n 'gronfeydd defnyddiadwy' (sef y rhai y gellir eu defnyddio i ariannu gwariant neu i leihau cyfraniadau gan yr Awdurdodau Cyfansoddol) a chronfeydd eraill. Mae'r Gwarged neu'r (Diffyg) ar y llinell Darpariaeth Gwasanaeth yn dangos gwir gost economaidd darparu gwasanaethau'r Awdurdod, a dangosir rhagor o fanylion am hynny yn y Datganiad Cynhwysfawr Incwm a Gwariant. Mae'r rhain yn wahanol i'r symiau statudol sydd angen eu codi ar Falans y Gronfa Gyffredinol, sy'n cael ei hariannu gan gyfraniadau gan y chwe Awdurdod Cyfansoddol. Mae'r llinell Cynnydd / Gostyngiad Net cyn Trosgrwyddiadau i Gronfeydd a Glustnodwyd yn dangos Balans y Gronfa Gyffredinol cyn i'r Awdurdod wneud unrhyw drosglwyddiadau dewisol i'r cronfeydd a glustnodwyd ac ohonynt.

(iv) Datganiad y Sefyllfa Ariannol (Y Fantolen)

Mae'r Fantolen yn dangos y gwerth, ar ddyddiad y Fantolen, yr asedau a'r ymrwymadau a gydnabyddir gan yr Awdurdod. Mae asedau net yr Awdurdod (asedau llai ymrwymadau) yn cael eu cyfateb gan y cronfeydd sydd gan yr Awdurdod. Adroddir ynghylch cronfeydd mewn dau gategori. Y categori cyntaf o gronfeydd yw cronfeydd defnyddiadwy sef cronfeydd y gall yr Awdurdod eu defnyddio i ddarparu gwasanaethau, yn amodol ar yr angen i gynnal lefel ddarvoudus o gronfeydd ac unrhyw gyfyngiadau statudol ar eu defnydd (er enghraifft y Gronfa Dderbyniadau na ellir ond ei defnyddio i ariannu gwariant cyfalaf neu ad-dalu dyled). Yr ail gategori o gronfeydd yw'r rhai nad yw'r Awdurdod yn gallu eu defnyddio i ddarparu gwasanaethau. Mae'r categori hwn o gronfeydd yn cynnwys cronfeydd sy'n dal enillion a cholledion na wireddwyd (er enghraifft y Gronfeydd Ailbriso), lle na fyddai symiau ond ar gael i ddarparu gwasanaethau os caiff yr asedau eu gwerthu; ac mae cronfeydd sy'n dal gwahaniaethau amseru yn cael eu dangos yn y llinell Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd 'Addasiadau rhwng sail cyfrifyddu a sail ariannu o dan reoliadau'.

(v) Datganiad Llif Arian

Mae'r Datganiad Llif Arian yn dangos y newidiadau yn arian a chyfwerth ag arian yr Awdurdod yn ystod y cyfnod adrodd. Mae'r datganiad yn dangos sut mae'r Awdurdod yn creu ac yn defnyddio arian a chyfwerth ag arian trwy gategoreiddio llif arian fel gweithgareddau gweithredu, buddsoddi ac ariannu. Mae swm y llif arian net sy'n deillio o'r gweithgareddau gweithredu yn ddangosydd allweddol o'r graddau y mae gweithrediadau'r Awdurdod yn cael eu hariannu trwy gyfraniadau ac incwm grant neu gan dderbynwyr y gwasanaethau a ddarperir gan yr Awdurdod. Mae'r gweithgareddau buddsoddi yn dangos y graddau y mae'r all-lifiadau arian wedi eu gwneud ar gyfer adnoddau sydd â'u bwriad o gyfrannu at y modd y gall yr Awdurdod ddarparu gwasanaethau yn y dyfodol. Mae'r llifiadau arian sy'n deillio o weithgareddau ariannu yn ddefnyddiol wrth ragweld ceisiadau o lifiadau arian yn y dyfodol gan ddarparwyr cyfalaf (h.y. benthyca) i'r Awdurdod.

(vi) Cyfrif Cronfa Bensiwn y Diffoddwyr Tân

Mae hyn yn dangos sefyllfa ariannol Cyfrif Cronfa Bensiwn y Diffoddwyr Tân, gan nodi a oes arian yn ddyledus i'r Awdurdod gan Lywodraeth Cymru neu iddi, a hynny er mwyn cael balans yn y cyfrif, ynghyd â manylion am ei asedau net.

(vii) Datganiad o gyfrifoldebau am y Datganiad o Gyfrifon

Mae hwn yn gosod cyfrifoldebau priodol yr Awdurdod a'i swyddogion am lunio a chymeradwyo'r Datganiad o Gyfrifon.

Ar dudalen 7, rhoddir datganiad ynghylch y cyfrifoldebau dros y datganiad hwn o gyfrifon.

(viii) **Nodiadau i'r Datganiadau Cyfrifyddu**

Mae'r nodiadau'n cyflwyno gwybodaeth am sail llunio'r datganiadau ariannol a'r polisïau cyfrifyddu penodol a ddefnyddiwyd. Maent yn rhoi gwybodaeth na chyflwynir yn unlle arall yn y datganiadau ariannol, ac maent yn berthnasol er mwyn deall y cyfrifon.

- 2(c). Mae'r datganiad Dadansoddiad o Wariant a Chyllid, y Datganiad Cynhwysfawr Incwm a Gwariant, y Datganiad Symudiad ar Gronfeydd, y Fantolen, y Datganiad Llif Arian a Chyfrif y Gronfa Bensiwn yn cael eu cefnogi gan nodiadau sy'n darparu gwybodaeth ychwanegol. Mae'r Datganiad o Gyfrifon yn bodloni gofynion y Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Llywodraeth Leol yn y Deyrnas Unedig 2016-17 (y Cod) a gyhoeddwyd gan CIPFA (Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth), a Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2005 a Diwygiad 2007 i'r Rheoliadau.

3. **CRYNMODEB O FLWYDDYN ARIANNOL 2016-2017****Gwariant Refeniw 2016-2017**

Mae Aelodau'r Awdurdod wedi cymeradwyo cyllideb o £31,885,843 ar gyfer y flwyddyn. Yn Nodyn 6, ceir rhagor o fanylion am y gwariant gweithredol, sef gwariant gwirioneddol yr Awdurdod heb yr addasiadau cyfrifyddu. Er mwyn gosod cyllideb fanteoledig a pheidio â chynyddu'r cyfraniadau gan yr awdurdodau cyfansoddol, amcangyfrifiwyd y byddai £760k yn cael ei ddefnyddio o'r cronfeydd. Roedd y gwariant net yn is na'r hyn y cyllidebwyd ar ei gyfer a digwyddodd hyn yn bennaf oherwydd arbedion ar gostau staff oherwydd fod nifer Diffoddwyr Tân y System RDS yn is na'r nifer y rhoddwyd cyfrif amdanynt yn y gyllideb. Oherwydd bod y gwariant yn is, dim ond £495k o'r cronfeydd a ddefnyddiwyd. Mae'r amrywiad o gymharu â'r gyllideb ar gyfer Gwariant ac Incwm wedi digwydd oherwydd grantiau na chafodd eu cynnwys yn y gyllideb wreiddiol.

	Cyllideb £000	Gwirioneddol £000	Amrywiad £000
<i>Refeniw</i>			
Gwariant	33,407	36,226	2,819
Incwm	(761)	(3,845)	(3,084)
Gwariant Net	32,646	32,381	(265)
Cronfeydd a Glustnodwyd a Darpariaethau	(760)	(495)	265
Cyfraniadau Awdurdodau Unedol	(31,886)	(31,886)	0
(Gwarged) /Diffyg	0	0	0
<i>Cyfalaf</i>			
<i>(gan gynnwys llithriant a ddygwyd drosodd)</i>	6,110	2,942	(3,168)

Mae gwariant refeniw ar yr Awdurdod, ar eitemau sy'n cael eu defnyddio o fewn y flwyddyn fel arfer, ac mae hyn yn cael ei ariannu gan gyfraniadau gan y chwe awdurdodau lleol cyfansoddol yn ôl poblogaeth. Yn 2016-17, fel hyn roedd y cyfrannau:

Awdurdod	Cyfraniad 2016/2017 £	Cyfran %
Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy	5,277,177	16.55
Cyngor Sir Ynys Môn	3,190,812	10.00
Cyngor Gwynedd	5,598,221	17.56
Cyngor Sir Ddinbych	4,363,962	13.69
Cyngor Sir y Fflint	7,022,578	22.02
Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam	6,433,093	20.18
CYFANSWM	31,885,843	

Cafodd yr Awdurdod nifer o grantiau refeniw gan Lywodraeth Cymru yn ystod y flwyddyn i hyrwyddo gwahanol gynlluniau yng Ngogledd Cymru. Cyfanswm gwerth y grantiau a gafwyd oedd £3.341 miliwn (£1.84 miliwn 2015-16). Ceir manylion y grantiau a gafwyd yn Nodyn 29 i'r cyfrifon.

Ffynonellau Refeniw o Gyllid wedi'u cynnwys yn y Cyfrifon Rheolaeth

2015/16 £'000		2016/17 £'000
31,886	Cyfraniadau'r Awdurdodau Unedol	31,886
1,841	Grantiau Refeniw	3,341
7	Llog	6
357	Ffioedd a Thaliadau ac Incwm Arall	498

Gwariant Cyfalaf 2016-2017

£2.942 miliwn oedd cyfanswm y gwariant cyfalaf yn y flwyddyn. Ceir rhagor o fanylion yn Nodyn 31 i'r cyfrifon.

2015/16 £'000		2016/17 £'000
8,346	Eiddo – Adnewyddiadau, addasiadau, adeiladau newydd	1,053
1,344	Cerbydau a Pheiriannau	983
278	Cyfarpar Gweithredol a TGCh	906
9,968	Cyfanswm y Gwariant Cyfalaf	2,942

Benthycia Cyfalaf

Dan y Cod Darbodus, gall yr Awdurdod ariannu'r rhaglen gyfalaf yn unol â pha dull bynnag o ariannu sydd fwyaf cost-ffeithiol. Yn 2016-2017, ariannwyd y rhaglen gyfalaf yn bennaf gan fenthyciadau (£2,336k). £606k oedd y cyllid arall. Ceir rhagor o fanylion yn nodyn 31.

Cyflwynwyd adroddiad manwl am weithgarwch ariannol y flwyddyn i'r Awdurdod Tân ar 19 Mehefin 2017, ac mae ar gael ar wefan y Gwasanaeth Tân (www.gwastan-gogcymru.org.uk).

Ymrwymiad Pensiwn

Yn 2016-17, ymddeolodd 15 aelod o staff lifrai amser cyflawn a 9 aelod o staff y system RDS. Bu gostyngiad yng nghost net Cynllun Pensiwn y Diffoddwyr Tân i'r gyllideb refeniw o'i gymharu â'r llynedd, sef £2.36 miliwn (£2.43 miliwn 15/16) oherwydd aelodau newydd yn ymuno â'r cynllun a rhai costau pontio wrth i Ddiffoddwyr Tân gael eu trosglwyddo i'r cynllun newydd. Mae'r ymrwymiad o ran ymrwymadau pensiwn yn y dyfodol wedi gostwng i £289.45 miliwn (£239.19 miliwn 15/16) oherwydd newid yn y rhagdybiaethau actiwaraid. Mae'r actiwarïaid wedi newid y rhagdybiaethau ar gyfer ailfesur yr ymrwymiad diffiniedig net, ac mae'r rhain yn cynnwys gostyngiad yng nghyfradd y disgownt gan arwain at gynnydd sylweddol yn yr ymrwymadau. Mae'r newidiadau a gymhwyswyd wedi arwain at fwy o ymrwymiad amcangyfrifedig i'r Awdurdod ar gyfer pensiynau Diffoddwyr Tân.

Yr ymrwymiad a aseswyd yn actiwaraid ar 31 Mawrth 2017 ar gyfer cynllun pensiwn Llywodraeth Leol oedd £15.18 miliwn (£11.42 miliwn 15/16), ac eto roedd y cynnydd oherwydd newid yn y rhagdybiaethau actiwaraid a ddefnyddiwyd, gostyngiad yng nghyfradd y disgownt, wedi arwain at gynnydd yn ymrwymadau'r cynllun.

Dan Safon Cyfrifysyddu Rhyngwladol 19 (Buddion Gweithwyr), mae gofyn i'r Awdurdod ddarparu manylion asedau ac ymrwymadau'r dyfodol ar gyfer pensiynau sy'n daladwy i weithwyr y goffennol a'r presennol. Amlinellir hyn yn fanylach yn y datgeliadau i'r cyfrifon.

Costau Ariannu Cyfalaf

£3.1 miliwn oedd gost a roddwyd ar gyfrifon refeniw'r gwasanaeth i adlewyrchu cost asedau sefydlog a ddefnyddiwyd i ddarparu gwasanaethau. Dyma gost dybiannol ar gyfer dibrisiant, a gwneir addasiad i'r balans diwedd blwyddyn fel nad yw'n effeithio ar y cyfraniadau sydd eu hangen i ariannu'r gwasanaeth. Y gost wirioneddol i'r gwasanaeth am gyfalaf ariannu yw £510k o log benthyciad, a £2,356k o Ddarpariaeth Isafswm Refeniw.

Mae'r cynnydd mewn benthyciad yn ddibynnol ar nifer o ffactorau; swm y gwariant cyfalaf i'w ariannu trwy fenthycia a dyled y benthyciad i'w dalu'n ôl fel rhan o'r Ddarpariaeth Isafswm Refeniw. £31.599 miliwn oedd dyled benthyciad yr Awdurdod ar 31 Mawrth 2017.

Cronfeydd wrth gefn

Neilltuwyd arian mewn cronfa gyfalaf, sef £1.44 miliwn, yn 2013-14 i'w ddefnyddio i ariannu'r rhaglen gyfalaf er mwyn lleihau'r costau dyledion ar gyfer cyllidebau'r dyfodol. Defnyddiwyd y cronfeydd fel a ganlyn - 2014-15 £700k, 2015-16 £340k ac yn 2016-17 £400k. Mae'r cronfa gyfalaf wedi'i defnyddio'n llwyr erbyn hyn.

Defnyddir cronfeydd a glustnodwyd ar gyfer nifer o brosiectau. Mae'r prif rai'n talu'r costau pontio ar gyfer y prosiect radio ac i ymorol am y gostyngiad yn y cyllid ar gyfer archwiliadau diogelwch tân yn y cartref. Ni chafodd y cronfeydd hyn eu defnyddio yn 2016-17 ond rhagwelir y byddant yn cael eu defnyddio yn 2017-18.

Ceir rhagor o fanylion am y darpariaethau a'r cronfeydd yn Nodiadau 19 a 20 i'r datganiadau ariannol craidd.

Effaith yr Hinsawdd Economaidd sydd ohoni

Oherwydd effaith y setliad llywodraeth leol a'r gostyngiad yn y cyllid i'r awdurdodau cyfansoddol, cytunodd yr Aelodau mai'r flaenoriaeth wrth osod y gyllideb ar gyfer 2016-17 oedd cynnal y lefel bresennol o ddarpariaeth gwasanaethau gan gwrdd ag unrhyw gynyddiadau drwy gyfraniad o'r cronfeydd wrth gefn. Cytunodd yr aelodau i ddefnyddio £760k o'r cronfeydd wrth gefn i danategu'r gyllideb ond dim ond £495k a ddefnyddiwyd oherwydd tanwariannau o gymharu â'r gyllideb.

4. GWYBODAETH YCHWANEGOL

Fe wnaeth Trysorydd a Swyddog Adran 151 yr Awdurdod newid yn ystod y flwyddyn gan fod y Dirprwy Brif Swyddog Tân, Dawn Docx, wedi cyflawni'r swydd hyd at Ragfyr 2016 cyn penodi'r Trysorydd presennol, sef Ken Finch.

Mae gwybodaeth ychwanegol am y cyfrifon hyn ar gael gan Drysorydd yr Awdurdod ym Modlondeb, Conwy. Mae hawl statudol gan aelodau o'r cyhoedd sydd â diddordeb i weld y cyfrifon cyn i'r archwiliad gael ei gwblhau. Rhoddir gwybod yn y wasg leol ac ar wefan Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru (www.gwastan-gogcymru.org.uk) bod y cyfrifon ar gael i'w gweld.

DATGANIAD O GYFRIFOLDEBAU AM Y DATGANIAD O GYFRIFON

CYFRIFOLDEBAU'R AWDURDOD

Mae'n ofynnol i'r Awdurdod wneud y canlynol:

- gwneud trefniadau i weinyddu ei faterion ariannol yn gywir ac i sicrhau bod gan un o'i swyddogion y cyfrifoldeb am weinyddu'r materion hynny. Yn yr Awdurdod hwn, y cyfryw swyddog yw'r Trysorydd
- rheoli ei faterion i sicrhau defnydd darbodus, effeithlon ac effeithiol o adnoddau ac i ddiogelu ei asedau
- cymeradwyo'r Datganiad o Gyfrifon.

ARDYSTIAD YR AWDURDOD

Rwy'n cymeradwyo Datganiad o Gyfrifon Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru fel yr oedd ar 31 Mawrth 2017.

LLOFNOD: _____ DYDDIAD: _____
Y Cyngorydd Meirick Lloyd Davies

Cadeirydd Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru

CYFRIFOLDEBAU'R TRYSORYDD

Y Trysorydd sy'n gyfrifol am baratoi Datganiad o Gyfrifon yr Awdurdod yn unol ag arferion priodol fel y nodir yng Nghod Ymarfer CIPFA/LASAAC ar Gyfrifyddu Awdurdod Lleol yn y Deyrnas Unedig (y Cod). Mae'n ofynnol i'r Datganiad o Gyfrifon gyflwyno darlun cywir a theg o sefyllfa ariannol yr Awdurdod ar y dyddiad cyfrifyddu a'i incwm a'i wariant am y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2017.

Wrth baratoi'r Datganiad o Gyfrifon, mae'r Trysorydd wedi:

- dethol polisïau cyfrifyddu addas, ac yna wedi eu defnyddio'n gyson;
- gwneud dyfarniadau ac amcangyfrifon a oedd yn rhesymol a darbodus;
- cydymffurfio â Chod awdurdodau lleol.

Mae'r Trysorydd hefyd wedi gwneud y canlynol:

- cadw cofnodion cyfrifyddu cywir a oedd yn gyfoes;
- cymryd camau rhesymol i atal a darganfod twyll ac anghysonderau eraill.

ARDYSTIAD Y TRYSORYDD **DATGANIAD O GYFRIFON 2016/2017**

Rwy'n tystio bod y cyfrifon yn darparu golwg gwir a theg o sefyllfa ariannol yr Awdurdod ar 31 Mawrth 2017 a'i incwm a'i wariant am y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny.

LLOFNOD: _____ DYDDIAD: _____
K Finch FCPFA

Trysorydd, Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru

**ADRODDIAD YR ARCHWILYDD ANNIBYNNOL I AELODAU
AWDURDOD TÂN AC ACHUB GOGLEDD CYMRU**

BARN YR ARCHWILYDD I DDILYN

BARN YR ARCHWILYDD I DDILYN

DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD**DADANSODDIAD O WARIANT A CHYLLID**

2015/16			2016/17			
Gwariant Net i'w godi ar y Gronfa Gyffredinol	Addasiadau rhwng y sail Cyfrifyddu a Chyllid	Gwariant Net yn y Datganiad Cynhwysfawr Incwm a Gwariant		Gwariant Net i'w godi ar y Gronfa Gyffredinol	Addasiadau rhwng y sail Cyfrifyddu a Chyllid	Gwariant Net yn y Datganiad Cynhwysfawr Incwm a Gwariant
£'000	£'000	£'000		£'000	£'000	£'000
			Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru			
31,245	2,913	34,158	Cost Net y Gwasanaeth	32,381	(3,892)	28,489
			Incwm a Gwariant Arall			
0	8,514	8,514	Addasiadau Incwm a Gwariant Arall	0	8,581	8,581
(31,886)	0	(31,886)	Cyfraniadau gan Awdurdodau Cyfansoddi	(31,886)		(31,886)
641	0	641	Cyfraniad i/(o) Gronfeydd Wrth Gefn	(495)	0	(495)
			Diffyg neu (Warged) ar Ddarparu			
0	11,427	11,427	Gwasanaethau	0	4,689	4,689
(1,817)			Balans Agoriadol y Gronfa Gyffredinol			(2,669)
(852)			Trosglwyddiadau o'r Darpariaethau/Cronfeydd a Glustnodwyd			519
(2,669)			Balans Terfynol y Gronfa Gyffredinol			(2,150)

Y CYFRIF CYNHWYSFAWR INCWM A GWARIANT

2015/16			2016/17				
Gwariant Gros	Incwm Gros	Gwariant Net		Nodyn	Gwariant Gros	Incwm Gros	Gwariant Net
£'000	£'000	£'000			£'000	£'000	£'000
36,337	(2,179)	34,158	Cost Gwasanaethau				
			Tân ac Achub Gogledd Cymru		32,605	(4,117)	28,488
643	(25)	618	Gwariant Gweithredu Arall	9	3	(115)	(112)
8,544	(7)	8,537	Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi	10	8,205	(6)	8,199
0	(31,886)	(31,886)	Cyfraniadau gan Awdurdodau Cyfansoddol	11	0	(31,886)	(31,886)
		11,427	Diffyg neu (Weddill) ar Ddarpariaethau Gwasanaethau				4,689
		(8,879)	Gweddill neu Ddiffyg ar ailbriso Eiddo ac asedau offer	21			2,670
		(36,360)	Ailfesur yr Ymrwymiad Buddion Diffiniedig Net	21			48,726
		(45,239)	(Incwm) a Gwariant Cynhwysfawr Arall				51,396
		(33,812)	Cyfanswm (Incwm) a Gwariant Cynhwysfawr				56,085

DATGANIAD SYMUDIAD MEWN CRONFEYDD

<u>Symundiad yn y Datganiad Cronfeydd wrth Gefn ar gyer blynyddoedd yn diweddu 31 Mawrth 2016 & 2017</u>	Nodyn	Balans Cronfa Gyffredinol	Cronfeydd wrth Gefn wedi'u clustnodi a Grant	Cronfa wrth Gefn talebau cyralaf	Cronfeydd wrth Gefn defnyddiol	Cronfeydd wrth Gefn annefnyddiol	Cyfanswm Cronfeydd wrth gefn yr Awdurdod
		£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Balans 31 Mawrth 2015		1,817	1,567	0	3,384	(264,595)	(261,211)
Symudiad mewn cronfeydd wrth gefn 2015/16							
Gweddill neu (Diffyg) ar y Darpariaeth o Wasanaethau		(11,427)	0	0	(11,427)	0	(11,427)
Incwm a Gwariant arall cynhwysfawr		0	0	0	0	45,239	45,239
Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr		(11,427)	0	0	(11,427)	45,239	33,812
Cyweiriadau rhwng sail cyfrifyddu a sail cronfa o dan y rheoliadau	7	12,210	(338)	(25)	11,847	(11,847)	0
(Cynnydd)/Gostyngiad Net cyn trosi i'r Cronfeydd wrth Gefn a glustnodwyd		783	(338)	(25)	420	33,392	33,812
Cyweiriad		0	0	0	0	32	32
Trosiannau i/(o) Cronfeydd wrth Gefn a glustnodwyd		69	(68)	25	26	(26)	0
Cynnydd/(Gostyngiad) yn 2015/16	8	852	(406)	0	446	33,398	33,844
Balans 31 Mawrth 2016		2,669	1,161	0	3,830	(231,197)	(227,367)

<u>Symudiad yn Natganiad Cronfeydd wrth Gefn</u>	Nodyn	Balans Cronfa Gyffredinol	Cronfeydd wrth gefn grant ac glustnodwyd	Cronfa wrth gefn talebau cyralaf	Cyfanswm Cronfeydd wrth gefn gellid ei defnyddio	Cronfeydd wrth Gefn annefnyddiol	Cyfanswm Cronfeydd wrth Gefn yr Awdurdod
		£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Balans 31 Mawrth 2016		2,669	1,161	0	3,830	(231,197)	(227,367)
Symudiad mewn Cronfeydd wrth Gefn yn ystod 2016/17							
Gweddill neu (Diffyg) ar y Darpariaeth o Wasanaethau		(4,689)	0	0	(4,689)	0	(4,689)
Incwm a Gwariant arall cynhwysfawr		0	0	0	0	(51,397)	(51,397)
Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr		(4,689)	0	0	(4,689)	(51,397)	(56,086)
Cyweiriadau rhwng sail cyfrifyddu a sail cronfa o dan y rheoliadau	7	4,193	766	20	4,979	(4,979)	0
(Cynnydd)/Gostyngiad Net cyn trosi i'r Cronfeydd wrth Gefn a glustnodwyd		(496)	766	20	290	(56,376)	(56,086)
Cyweiriad		1	0	0	1	0	0
Trosiannau i/(o) Cronfeydd wrth Gefn a glustnodwyd		(24)	(376)	(20)	(420)	420	0
(Cynnydd)/Gostyngiad yn 2016/17	8	(519)	390	0	(129)	(55,956)	(56,085)
Balans 31 Mawrth 2017		2,150	1,551	0	3,701	(287,153)	(283,452)

31 Mawrth 2016		Nodyn	31 Mawrth 2017
£'000			£'000
53,461	Eiddo ac Offer	12	50,932
0	Asedau nas ellid eu cyffwrdd	12	0
53,461	Asedau Hir Dymor		50,932
518	Rhestr Eiddo	15	536
1,179	Dyledwyr	16	3,214
0	Asedau a ddelir i'w gwerthu	12	411
495	Arian a chyfwerth ariannol	17	375
2,192	Asedau Cyfredol		4,536
13,584	Benthyca tymor byr	13	17,388
2,608	Credydwyr	18	2,556
16,192	Rhwymedigaethau Cyfredol		19,944
250,612	Rhwymedigaeth Pensiwn	34	304,626
0	Darpariaethau	19	0
16,216	Benthyca tymor hir	13	14,350
266,828	Rhwymedigaethau tymor hir		318,976
(227,367)	Asedau Net		(283,452)
3,830	Cronfeydd wrth gefn gellid defnyddio	20	3,701
(231,197)	Cronfeydd wrth gefn nas ellid defnyddio	21	(287,153)
(227,367)	Cyfanswm cronfeydd wrth gefn		(283,452)

DATGANIAD LLIF ARIAN

2015/16		Nodyn	2016/17
£'000			£'000
11,395	Gweddill/Diffyg Net ar Ddarpariaeth o Wasanaethau		4,687
(10,176)	Addasiadau i'r Net (Gweddill) neu Ddiffyg ar Ddarpariaeth o Wasanaethau ar gyfer Symudiadau di-ariannol	22	(8,479)
(458)	Addasiadau i Eitemau wedi'u cynnwys yn y net (Gweddill) neu Ddiffyg ar Ddarpariaeth o Wasanaethau sy'n Weithgareddau Buddsoddi ac Ariannu	22	(504)
761	Llif Arian Net o Weithgareddau gweithredu	22	(4,296)
8,791	Gweithgareddau Buddsoddi	23	2,356
(7,137)	Gweithgareddau ariannu	24	2,060
2,415	Net (Cynnydd) neu Ostyngiad mewn arian neu gyfwerth ariannol		120
(2,910)	arian a chyfwerth ariannol ar ddechrau'r cyfnod adroddi		(495)
(495)	Arian a chyfwerth ariannol ar ddiwedd y cyfnod adroddi	17	(375)

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL

1. CREBWYLL WRTH DDILYN Y POLISIAU CYFRIFYDDU

Wrth ddilyn y polisiau cyfrifyddu sydd yn Atodiad 1, mae'r Awdurdod wedi gorfod arfer doethineb wrth ymdrin â thrafodion cymhleth neu'r rhai lle mae ansicrwydd am y dyfodol. Rhaid penderfynu ar rai pethau yn y datganiad o gyfrifon oherwydd bod llawer o ansicrwydd am lefelau'r cyllid i Lywodraeth Leol yn y dyfodol. Fodd bynnag, mae'r Awdurdod wedi penderfynu nad yw'r ansicrwydd hwn yn ddigon eto i ddarparu arwydd y gallai asedau'r Awdurdod gael eu niweidio o ganlyniad i'r angen i leihau lefelau darpariaeth gwasanaethau.

Mae'r Awdurdod wedi dechrau ar gytundeb contract gydag Ymddiriedolaeth Gwasanaethau Ambiwllans Cymru (YGAC) i adeiladu cyfleuster i'w rannu yn Wrecsam. Mae'r Awdurdod wedi cyfrannu at gost yr adeiladu, ac am hynny mae wedi cael les 50 mlynedd ar yr adeilad. Mae'r les ar gyfer y rhan o'r adeilad a ddefnyddir yn benodol gan y gwasanaeth a hefyd ar gyfer ardaloedd sy'n cael eu rhannu ag YGAC. Yn dilyn asesiad o'r trefniant, bu'n rhaid penderfynu bod y contract yn cynrychioli les fewnosodedig felly mae'r rhan o'r cyfleuster a ddefnyddir gan y Gwasanaeth wedi cael ei brisio gan y Prisiwr Dosbarth a'r ased wedi'i chydabod ar y Fantolen am swm y prisiad (£6.1 miliwn). Bydd yr ased yn cael ei dibrisio dros oes y cytundeb les (50 mlynedd).

2. RHAGDYBIAETHAU A WNAED AM Y DYFODOL A FFYNONELLAU PWYSIG ERAILL O ANSICRWYDD WRTH AMCANGYFRIF

Mae'r Datganiad o Gyfrifon yn cynnwys ffigyrau amcangyfrifedig sy'n seiliedig ar ragdybiaethau a wnaed gan yr Awdurdod ynglŷn â'r dyfodol neu bethau eraill sy'n ansicr. Mae'r amcangyfrifon yn ystyried profiad hanesyddol, y tueddiadau presennol a ffactorau perthnasol eraill. Fodd bynnag, gan na ellir penderfynu ar falansau gyda sicrwydd, gallai'r canlyniadau gwirioneddol fod yn wahanol iawn i'r rhagdybiaethau a'r amcangyfrifon.

Dyma'r prif eitem ar Fantolen yr Awdurdod ar 31 Mawrth 2017 y mae y mae iddi risg sylweddol o gael ei haddasu'n fawr yn y flwyddyn ariannol sy'n dod:-

Eitem	Ansicrwydd	Yr Effaith os yw'r Canlyniadau Gwirioneddol yn wahanol i'r Rhagdybiaethau
YMRWYMIAD PENSIYNAU	Mae'r amcangyfrif o'r ymrwymiad net i dalu pensiynau yn dibynnu ar nifer o ragdybiaethau cymhleth yn ymwneud â'r gyfradd disgownt a ddefnyddiwyd, y gyfradd yr amcanestynnir y bydd cyflogau'n codi, newidiadau mewn oedrannau ymddeol, cyfraddau marw ac, ar gyfer Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol, yr enillion a ddisgwylir ar asedau'r gronfa bensiwn. Defnyddir actiwariaid i roi asesiad o'r ymrwymadau.	Mae newidiadau cymharol fach yn y rhagdybiaethau yn gallu cael effaith sylweddol ar ymrwymiad net pensiynau. Ni fydd yr ymrwymiad net pensiynau a ddangosir yn y fantolen ond yn dod yn daladwy dros gyfnod ymddeol y gweithwyr cyfredol a'r rhai sydd wedi ymddeol, fel bod modd ymestyn addasiadau i'r ymrwymadau dros gyfnod o flynyddoedd drwy newidiadau i gyfraniadau gweithwyr a chyflogwyr. Mae cynnydd yng nghyfraniadau cyflogwyr yn cael effaith uniongyrchol ar y gyllideb.

REFFERENDWM YR UE	Yn dilyn pleidlais y DU i adael yr UE, dylid ystyried rhywfaint beth fydd effaith y penderfyniad ar Wasanaeth Tân ac Aclub Gogledd Cymru. Ar hyn o bryd, mae'r effaith yn ansicr, fel y mae i'r rhan fwyaf o sefydliadau yn y DU.	Mae'r effaith ar yr economi yn ei chyfanrwydd, ac ar gyllid Awdurdodau Lleol, yn dal yn rhywbeth na wyddom.
GWERTH EIDDO	<p>Mae'r Awdurdod yn ailbriso ei asedau bob 5 mlynedd. Cafodd y prisiad diwethaf ei gynnal yn 2015-16. Mae'n bosibl y gallai gwerthoedd eiddo amrywio'n fawr o fewn y cyfnod o bum mlynedd.</p> <p>Mae'n seilio ei brisiadau ar ragdybiaethau am gyflwr asedau, oes ddefnyddiol, gwerth gweddilliol ac amodau'r farchnad.</p> <p>Mae'r wybodaeth orau sydd ar gael yn sail i'r farn hon, a phriswyr cymwys sy'n darparu'r farn, ond mae'n dal yn seiliedig ar amcangyfrifon.</p>	Byddai amrywiad yng ngwerth eiddo yn effeithio ar y gwerthoedd sydd yn y Fantolen ac ar yr hyn a godir ar y dibrisiad cyfatebol.

3. EITEMAU PWYSIG INCWM A GWARIANT

Mae Gorchymyn Cynllun Pensiwn Diffoddwyr Tân (Cymru) (Diwygio a Darpariaethau Trosiannol) 2016 a ddaeth i rym ar 31 Rhagfyr 2016 wedi effeithio ar rai aelodau o gynllun pensiwn y diffoddwyr tân 1992.

Bu gofyniad i wneud ad-daliadau, sef £106k, i nifer o Aelodau yr oedd y newid yn y rheoliad yn effeithio arnynt. Cafodd y taliadau eu gwneud drwy Gronfa Bensiwn y Diffoddwyr Tân a chafodd y costau ychwanegol eu had-dalu gan Lywodraeth Cymru.

4. DIGWYDDIADAU AR ÔL Y CYFNOD ADRODD

Mae'r Datganiad o Gyfrifon wedi ei awdurdodi i'w gyhoeddi gan Drysorydd yr Awdurdod Tân ar 18 Medi 2017. Nid yw digwyddiadau ar ôl y dyddiad hwn yn cael eu hadlewyrchu yn y datganiadau ariannol na'r nodiadau. Pan fo digwyddiadau cyn y dyddiad hwn yn darparu gwybodaeth am amodau a oedd yn bodoli ar 31 Mawrth 2017, mae'r ffigurau yn y datganiadau ariannol a'r nodiadau wedi cael eu haddasu ymhob agwedd bwysig er mwyn adlewyrchu ardrawiad yr wybodaeth hon.

5. NODYN I'R DADANSODDIAD O WARIANT A CHYLLID

2015/16				
	Addasiad i ddiben cyfalaf	Newid net ar gyfer yr addasiad pensiwn	Gwahaniaethau Eraill	Cyfanswm Addasiadau
	£'000		£'000	£'000
GWEITHWYR	0	(217)	57	(160)
ADEILADAU	0	0	0	0
TRAFNIDIAETH	0	0	0	0
YFLENWADAU A GWASANAETHAU	0	0	(742)	(742)
GWASANAETHAU CEFNOGI	0	0	0	0
COSTAU ARIANNU CYFALAF	4,273	0	(466)	3,807
INCWM	0	0	8	8
Cost Net y Gwasanaeth	4,273	(217)	(1,143)	2,913
Incwm a Gwariant Arall Addasiadau Incwm a Gwariant Arall	(25)	8,078	461	8,514
Gwahaniaeth rhwng Gwaged neu ddiffyg y Gronfa Gyffredinol a Gwaged neu ddiffyg CIES ar ddarparu gwasanaethau	4,248	7,861	(682)	11,427

2016/17				
	Addasiad i ddiben cyfalaf	Newid net ar gyfer yr addasiad pensiwn	Gwahaniaethau Eraill	Cyfanswm Addasiadau
	£'000		£'000	£'000
GWEITHWYR	0	(2,406)	41	(2,365)
ADEILADAU	0	0	0	0
TRAFNIDIAETH	0	0	0	0
YFLENWADAU A GWASANAETHAU	0	0	(273)	(273)
GWASANAETHAU CEFNOGI	0	0	0	0
COSTAU ARIANNU CYFALAF	(750)	0	(510)	(1,260)
INCWM	0	0	6	6
Cost Net y Gwasanaeth	(750)	(2,406)	(736)	(3,892)
Incwm a Gwariant Arall Addasiadau Incwm a Gwariant Arall	(20)	7,694	907	8,581
Gwahaniaeth rhwng Gwaged neu ddiffyg y Gronfa Gyffredinol a Gwaged neu ddiffyg CIES ar ddarparu gwasanaethau	(770)	5,288	171	4,689

**6. DADANSODDIAD MANWL O WARIANT AC INCWM
CRYNODEB O'R CYFRIFON RHEOLI 2015/16 a 2016/17**

Crynodeb o'r Cyfrifon Rheolaeth 2015/16 a 2016/17

2015/16		2016/17
	GWARIANT	
	COSTAU GWEITHWYR	
13,508,238	Diffoddwyr Tân - Llawn Amser	14,137,834
3,374,670	Diffoddwyr Tân - Rhan amser	3,193,582
4,406,518	Staff Cefnogi	4,827,886
481,571	Costau Hyfforddi	447,058
13,042	Taliadau Atodol i Gronfeydd Pensiynau	19,979
458,621	Taliadau Pensiwn	456,080
98,832	Costau Eraill Staff	143,668
22,341,491	CYFANSWM COSTAU GWEITHWYR	23,226,087
	COSTAU ADEILADAU	
904,046	Cyfleustodau a Threthiant	934,787
405,502	Cynnal a Chadw	448,580
175,306	Rhenti	187,144
59,873	Arall	0
1,544,727	CYFANSWM COSTAU ADEILADAU	1,570,511
	TRAFNIDIAETH	
870,994	Costau Cynnal a Chadw	925,347
218,758	Costau Teithio a Chynllun Car Prydles	230,226
0	Taliadau Prydles Gweithredu	0
1,089,752	CYFANSWM COSTAU TRAFNIDIAETH	1,155,573
	CYFLENWADAU A GWASANAETHAU	
381,477	Offer	322,101
1,955,661	TG a Chyfathrebu	2,033,777
1,070,252	Cyflenwadau a gwasanaethau eraill	1,136,314
1,424,553	Gwariant Grant	2,940,700
4,831,943	CYFANSWM CYFLENWADAU A GWASANAETHAU	6,432,892
	GWASANAETHAU CEFNOGI	
434,971	Taliadau Asiantaeth	416,982
414,644	Cytundebau Gwasanaeth Cefnogi	360,302
849,615	CYFANSWM GWASANAETHAU CEFNOGI	777,284
2,822,045	COSTAU ARIANNU CYFALAF	3,063,408
33,479,574	CYFANSWM GWARIANT	36,225,756
	INCWM	
(323,296)	Gwerthiant, Ffioedd a Chostau	(337,066)
(1,911,591)	Incwm arall	(167,471)
		(3,340,716)
(2,234,887)	CYFANSWM INCWM	(3,845,253)
31,244,687	COSTAU GWEITHREDU NET	32,380,503
641,158	Cyfraniad i'r gronfa Cyfalaf am Offer a Cherbydau	24,000
0	Cyfraniad i Ddarpariaethau a Chronfeydd wrth gefn	(518,658)
(31,885,845)	Incwm o Gyfraniadau	(31,885,845)
0	GWEDDILL/DIFFYG AR GYFER Y FLWYDDYN	0

Cysoni Incwm a Gwariant y Gwasanaeth a gyflwynwyd yn y Cyfrifon Rheolaeth â Chost Gwasanaethau yn y Datganiad Cynhwysfawr Incwm a Gwariant

Mae'r cysoniad hwn yn dangos sut mae'r ffigurau sydd yn y Datganiad Dadansoddi Gwariant a Chyllid yn gysylltiedig â'r symiau sydd yn y Datganiad Cynhwysfawr Incwm a Gwariant.

2015/16 £'000			2016/17 £'000	
	31,245	Gwariant Net yn Nadansoddiad y Gwasanaeth		32,381
		Symiau yn y Datganiad Cynhwysfawr Incwm a Gwariant sydd heb eu hadrodd i'r rheolwyr yn y Dadansoddiad		
3,028		Dibrisiad	3,142	
(3)		Rhyddhau Grant Llywodraeth	(766)	
(217)		IAS 19 – Addasiad Pensiynau (Nodyn 33)	(3,642)	
0		IAS19 – Addasiad Actiwaraidd	1,236	
3,604		Amhariad	1,407	
57		Absenoldebau Cronedig	41	
0		Addasiad Dibrisiad CAA	(2,160)	
0		Cyllid Cyfalaf	(586)	
	6,469	Symiau sydd yn y Dadansoddiad ac sydd heb eu cynnwys yn y Datganiad Cynhwysfawr Incwm a Gwariant		(1,328)
(2,356)		Ad-dalu Dyledion (MRP a VRP)	(2,553)	
(466)		Llog a dalwyd	(510)	
8		Llog a gafwyd	6	
(740)		Darpariaethau a Chronfeydd Wrth Gefn	495	
(2)		Diffyg Cyfrif Masnachu	(3)	
	<u>(3,556)</u>			<u>(2,565)</u>
	34,158	Cost Gwasanaethau yn y Datganiad Cynhwysfawr Incwm a Gwariant		28,488

7. ADDASIADAU RHWNG SAIL CYFRIFYDDU A SAIL ARIANNU DAN REOLIADAU

Mae'r nodyn hwn yn rhestru'r addasiadau a wneir i gyfanswm yr incwm a'r gwariant cynhwysfawr a gydnabyddir gan yr Awdurdod yn y flwyddyn, a hynny yn unol â'r arfer cyfrifyddu priodol i'r adnoddau a enwir gan y darpariaethau statudol fel rhai sydd ar gael i'r Awdurdod ar gyfer cwrdd â gwariant cyfalaf a refeniw yn y dyfodol.

2015/16	Cronfeydd wrth gefn gellid defnyddio				Cronfeydd wrth gefn na ellid ddefnyddio
	Balans Cronfa wrth Gefn Gyffredinol	Cronfa wrth Gefn Cyfalaf wedi'i glustnodi	Cronfa wrth Gefn Talebion Cyfalaf	Cyfanswm Cronfeydd wrth gefn gellid defnyddio	Symudiad yn y Cronfeydd wrth Gefn nas ellid defnyddio
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Addasiadau'n bennaf yn ymwneud â Chyfrif Cyfalaf wedi'i addasu					
Gwrthdroi eitemau wedi'u debydu/credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr					
Costau ar gyfer dibrisiad a nam ar asedau anghyfredol	(3,028)	0	0	(3,028)	3,028
Ailbriso (colledion)/enillion ar Eiddo ac Offer	(3,604)	0	0	(3,604)	3,604
Amorteiddiad Asedau Anghyffwrddadwy	0	0	0	0	0
Grantiau cyfalaf a chyfraniadau wnaed	841	337	0	1,178	(1,178)
Cynnwys yr eitemau heb eu debydu na'u credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr					
Darpariaeth Statudol ar gyfer ariannu buddsoddiad cyfalaf	2,356	0	0	2,356	(2,356)
Addasiadau'n bennaf yn ymwneud â Chronfa wrth Gefn Talebau Cyfalaf					
Trosglwyddo elw gwerthiant ariannol a gredydwyd fel rhan o'r gwerthiant ennill/colli i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	0	0	0	0	0
Defnydd o gronfa wrth gefn talebau cyfalaf i ariannu gwariant cyfalaf newydd	0	0	25	25	(25)
Addasiad yn bennaf yn ymwneud a'r Cronfa wrth Gefn Pensiynau					
Gwrthdroi eitemau'n berthnasol i fuddio ymdeol wedi'u debydu neu credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr (gweler Nodyn 20)	(12,409)	0	0	(12,409)	12,409
Addasiadau'n ymwneud yn bennaf â'r Cyfrif Addasu Cyfalaf:					
	3,577	0	0	3,577	(3,577)
Gwrth-droi eitemau a ddebydir neu a gredydir i'r Datganiad Cynhwysfawr Incwm a Gwariant:					
Taliadau am ddibrisiad ac amhariad asedau anghyfredol					
Ailbriso (colledion/Enillion ar Eiddo, Peiriannau ac Offer	57	0	0	57	(57)
Cyfanswm Addasiadau	(12,210)	337	25	(11,848)	11,848

2016/17	Cronfeydd wrth gefn gellid defnyddio				Cronfeydd wrth gefn na ellid ddefnyddio
	Balans Cronfa wrth Gefn Gyffredinol	Cronfa wrth Gefn Cyfalaf wedi'i glustnodi	Cronfa wrth Gefn Talebion Cyfalaf	Cyfanswm Cronfeydd wrth gefn gellid defnyddio	Symudiad yn y Cronfeydd wrth Gefn nas ellid defnyddio
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Addasiadau'n bennaf yn ymwneud â Chyfrif Cyfalaf wedi'i addasu					
Gwrthdroi eitemau wedi'u debydu/credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr					
Costau ar gyfer dibrisiad a nam ar asedau anghyfredol	(3,142)	0	0	(3,142)	3,142
Ailbrisi (colledion)/enillion ar Eiddo ac Offer	(3,568)	0	0	(3,568)	3,568
Amorteiddiad Asedau Anghyffwrddadwy	0	0	0	0	0
Grantiau cyfalaf a chyfraniadau wnaed	186	0	0	186	(186)
Cynnwys yr eitemau heb eu debydu na'u credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr					
Darpariaeth Statudol ar gyfer ariannu buddsoddiad cyfalaf	2,553	0	0	2,553	(2,553)
Addasiadau'n bennaf yn ymwneud â Chronfa wrth Gefn Talebau Cyfalaf					
Trosglwyddo elw gwerthiant ariannol a gredydwyd fel rhan o'r gwerthiant ennill/collu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	0	0	0	0	0
Defnydd o gronfa wrth gefn talebau cyfalaf i ariannu gwariant cyfalaf newydd	0	0	20	20	(20)
Addasiad yn bennaf yn ymwneud a'r Cronfa wrth Gefn Pensiynau					
Gwrthdroi eitemau'n berthnasol i fuddio ymddol wedi'u debydu neu credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr (gweler Nodyn 20)	8,930	0	0	8,930	(8,930)
Addasiadau'n ymwneud yn bennaf â'r Cyfrif Addasu Cyfalaf:					
Gwrth-droi eitemau a ddebydir neu a gredydir i'r Datganiad					
Taliadau am ddibrisiad ac amhariad asedau anghyfredol	(766)	766			
Ailbrisi (colledion/Enillion ar Eiddo, Peiriannau ac Offer	0	0	0	0	0
Cyfanswm Addasiadau	4,193	766	20	4,979	(4,979)

8. TROSGLWYDDIADAU I AC O'R CRONFEYDD A GLUSTNODWYD

Mae'r Nodyn hyn yn rhestru'r trosglwyddiadau i'r cronfeydd wrth gefn, ac ohonynt, ers 1 Ebrill 2015.

	Balans 1 Ebrill 2015 £000	Trosglwyddiadau allan 2015/16 £000	Trosglwyddiadau i mewn 2015/16 £000	Balans 31 Mawrth 2016 £000	Trosglwyddiadau allan 2016/17 £000	Trosglwyddiadau i mewn 2016/17 £000	Balans 31 Mawrth 2017 £000
Cronfa Gyffredinol	(1,817)	0	(852)	(2,669)	549	(30)	(2,150)
Cronfeydd wrth gefn grantiau a rhai a glustnodwyd	(1,567)	409	(3)	(1,161)	430	(820)	(1,551)
Cyfanswm	(3,384)	409	(855)	(3,830)	979	(850)	(3,701)

9. GWARIANT AC INCWM GWEITHREDU ERAILL

2015/16 £000		2016/17 £000
2	Diffyg ar Weithrediadau Masnachu	3
(25)	Enillion wrth gael gwared ar asedau anghyfredol	(20)
641	Cyfraniad Cronfa Wrth Gefn	(495)
0	Defnyddio Cronfa Gyfalaf	400
618	Cyfanswm	(112)

10. INCWM A GWARIANT CYLLID A BUDDSODDIADAU

2015/16 £000		2016/17 £000
466	Llog yn daladwy a ffioedd tebyg	511
(7)	Llog	(6)
8,078	Llog Net ar yr ymrwymiad budd diffiniedig net	7,694
8,537	Cyfanswm	8,199

11. TRETHIANT AC INCWM GRANT AMHENODOL

Cyfraniad 2015/16 £	Awdurdod	Cyfraniad 2016/2017 £
5,289,893	Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy	5,277,177
3,200,523	Cyngor Sir Ynys Môn	3,190,812
5,602,787	Cyngor Gwynedd	5,598,221
4,360,740	Cyngor Sir Ddinbych	4,363,962
7,033,548	Cyngor Sir y Fflint	7,022,578
6,398,354	Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam	6,433,093
31,885,845	CYFANSWM	31,885,843

12. EIDDO PEIRIANNAU AC OFFER AC ASED AU ANNIRIAETHOL

Caiff yr asedau eu prasio fel yr amlinellir yn Nodyn 4 a Nodyn 17 o'r Polisiâu Cyfrifyddu. Isod, ceir manylion yr asedau a oedd yn cael eu dal ar 31 Mawrth 2017 a ffigurau cymharol 31 Mawrth 2016, ynghyd â manylion symudiad yn ystod y flwyddyn:-

2016-2017	<i>Tir ac Adeiladau</i>	<i>Cerbydau a Pheiriannau</i>	<i>Seilwaith</i>	<i>Asedau wrthi'n cael eu hadeiladu</i>	<i>Cyfanswm Eiddo, Peiriannau ac Offer</i>	<i>Cyfanswm Asedau Anniriaethol</i>	<i>Asedau a gedwir i'w gwerthu</i>
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Gwerth Llyfr Gros ar 1 Ebrill 2016	33,640	29,412	260	6,099	69,411	65	0
GWERTH AR 1 EBRILL 2016	33,640	29,412	260	6,099	69,411	65	0
Ychwanegiadau	1,050	673	0	718	2,441	501	0
Ailddosbarthu Asedau sydd wrthi'n cael eu Hadeiladu	6,096	0		(6,096)	0	0	0
Ailbrisiu Gostyngiadau	(907)	0	0	0	(907)	0	0
Addasiad Blwyddyn	(1)	0	0	(1)	(2)		0
Flaenorol	0	(448)	0	0	(448)	0	0
Gwarediadau							
Amhariad/Cyfalafu dan Statud	(1,039)	0	0	0	(1,039)	0	0
Asedau a gedwir i'w gwerthu	(411)	0	0	0	(411)		411
GWERTH LLYFR GROS AR 31 MAWRTH 2017	38,428	29,637	260	720	69,045	566	411
Dibrisiad Cronedig ar 1 Ebrill 2016	(714)	(14,990)	(247)	0	(15,951)	(65)	0
Ailbrisiad	30	0	0	0	30	0	0
Dibrisiad am y flwyddyn	(815)	(2,325)	(1)	0	(3,141)	0	0
Amhariad CCIG	0	0	0	0	0	0	0
Amhariad Cronfeydd	0	0	0	0	0	0	0
Gwarediadau	0	448	0	0	448	0	0
Dibrisiad Cronedig ar 31 Mawrth 2017	(1,499)	(16,867)	(248)	0	(18,614)	(65)	0
GWERTH LLYFR NET AR 31 MAWRTH 2017	36,929	13,271	12	720	50,431	501	411
GWERTH LLYFR NET AR 31 MAWRTH 2016	32,926	14,422	13	6,099	53,460	0	0

DATA CYMHAROL 2015-2016	<i>Tir ac Adeiladau</i>	<i>Cerbydau ac Offer</i>	<i>Seilwaith</i>	<i>Asedau wrthi'n cael eu hadeiladu</i>	<i>Cyfanswm Eiddo, Peiriannau ac Offer</i>	<i>Cyfanswm Asedau Annir- iaethol</i>
	<i>£'000</i>	<i>£'000</i>	<i>£'000</i>	<i>£'000</i>	<i>£'000</i>	<i>£'000</i>
Gwerth Llyfr Gros ar 1 Ebrill 2015	26,884	27,210	260	4,322	58,676	65
GWERTH AR 1 EBRILL 2015	26,884	27,210	260	4,322	58,676	65
Ychwanegiadau	3,589	1,623	0	4,756	9,968	0
Ailddosbarthu Asedau sydd wrthi'n cael eu Hadeiladu	2,156	823	0	(2,979)	0	
Ailbriso Gostyngiadau	(3,152)	0	0	0	(3,152)	
Cynyddiadau Ailbriso	4,583	0	0	0	4,583	
Gwarediadau	0	(244)	0	0	(244)	
Amhariad/Cyfalafu dan Statud	(420)	0	0	0	(420)	
GWERTH LLYFR GROS AR 31 MAWRTH 2016	33,640	29,412	260	6,099	69,411	65
Dibrisio Cronedig ar 1 Ebrill 2014	(4,299)	(12,918)	(245)	0	(17,462)	(65)
Ailbriso	4,296	0	0	0	4,296	0
Dibrisiad am y Flwyddyn	(711)	(2,316)	(2)	0	(3,029)	0
Amhariad CCIG	0	0	0	0	0	0
Amhariad Cronfeydd	0	0	0	0	0	0
Gwarediadau	0	244	0	0	244	0
Dibrisio Cronedig ar 31 Mawrth 2016	(714)	(14,990)	(247)	0	(15,951)	(65)
GWERTH LLYFR NET AR 31 MAWRTH 2016	32,926	14,422	13	6,099	53,460	0
GWERTH LLYFR NET AR 31 MAWRTH 2015	22,585	14,292	15	4,322	41,214	0

13. OFFERYNNAU ARIANNOL

Categoriâu Offerynnau Ariannol

Mae'r categorïau canlynol o offerynnau ariannol yn cael eu cario yn y Fantolen:

	Tymor Hir		Cyfredol	
	31 Mawrth 2017	31 Mawrth 2016	31 Mawrth 2017	31 Mawrth 2016
	£'000	£'000	£'000	£'000
Buddsoddiadau				
Benthyciadau a swm sy'n dderbyniadwy	0	0	375	480
Asedau ariannol sydd ar gael i'w gwerthu	0	0	0	0
Cyfanswm Buddsoddiadau	0	0	375	480
Dyledwyr				
Benthyciadau a swm sy'n dderbyniadwy	0	0	0	0
Asedau ariannol a wnaed ar gyfansymiau cytundeb	0	0	0	0
Cyfanswm Dyledwyr	0	0	0	0
Benthyciadau				
Llog a gasglwyd	0	0	139	143
Rhwymedigaeth ariannol ar gost armoteiddio	14,350	16,216	17,249	13,441
Cyfanswm Benthyciadau	14,350	16,216	17,388	13,584
Credydwyr				
Rhwymedigaethau ariannol a wnaed ar gyfanswm	0	0	1,012	1,446

Nodyn 1 – Dan y gofynion cyfrifyddu, mae gwerth i'w gario gwerth yr offeryn ariannol yn cael ei ddangos yn y fantolen, sy'n cynnwys y prif swm y cafwyd ei fenthyg neu a roddwyd i'w fenthyg, ac addasiadau pellach ar gyfer costau torri neu fenthyciadau llog fesul cam (wedi'i fesur gan gyfrifiad cyfraddau llog effeithiol) gan gynnwys llog cronedig. Dangosir y llog cronedig ar wahân yn yr asedau/ymrwymadau cyfredol lle mae'r taliadau/derbyniadau'n ddyledus cyn pen blwyddyn. Y gyfradd log effeithiol yw'r llog cronedig effeithiol sy'n dderbyniadwy o dan yr offeryn, wedi'i addasu ar gyfer amorteiddio unrhyw bremymau neu ddisgowntiau sy'n cael eu hadlewyrchu yn y pris prynu.

Nodyn 2 – Mae gwerth teg yn cael ei fesur drwy'r canlynol:

- Cyfeirio'n uniongyrchol at y dyfynbrisiau a gyhoeddwyd mewn marchnad weithredol; a/neu
- Amcangyfrif gan ddefnyddio techneg brisio.

Pan mae asedau'n cael eu nodi fel rhai wedi'u hamharu oherwydd ei bod yn debygol, oherwydd digwyddiad yn y gorffennol, na fydd taliadau dan y contract yn cael eu gwneud, bydd yr ased yn cael ei ysgrifennu i lawr a rhoddir cost ar y Datganiad Cynhwysfawr Incwm a Gwariant.

Bydd unrhyw enillion a cholledion sy'n deillio o ddad-gydnabod yr ased yn cael eu credydu/debydu ar y Datganiad Cynhwysfawr Incwm a Gwariant.

Er nad oes angen darparu gwybodaeth fwy manwl, bydd angen gwybodaeth ychwanegol yn yr amgylchiadau canlynol, er mor annhebygol yw'r rheini:

- Unrhyw symudiadau anarferol;
- Ailddosbarthu offerynnau;
- Da-gydnabod offerynnau;
- Sicrwydd cyfocrog;
- Lwfans ar gyfer colledion credyd; a
- Diffyg-daliadau a thorri cytundebau.

Ceir esboniad manylach o'r rhain isod

Enillion/Colledion Offerynnau Ariannol

Dyma'r enillion a'r colledion sy'n cael eu cydnabod yn y Datganiad Cynhwysfawr Incwm a Gwariant mewn perthynas â'r offerynnau ariannol:

Enillion a Cholledion Offerynnau Ariannol				
	2015/16		2016/17	
	Ymrwymadau Ariannol Mesurir ymrwymadau ar gost amorteiddiedig £000	Asedau Ariannol Benthyciadau a derbyniadau £000	Ymrwymadau Ariannol Mesurir ymrwymadau ar gost amorteiddiedig £000	Asedau Ariannol Benthyciadau a derbyniadau £000
Gwariant llog	466		510	
Cyfanswm y gwariant yn y Gwarged neu'r Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau	466		510	
Incwm llog		(7)		(6)
Cyfanswm yr incwm yn y Gwarged neu'r Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau		(7)		(6)
Enillion net/(colledion) am y flwyddyn	(466)	7	(510)	6

Benthycia Allanol

Mae'r benthyciadau sy'n weddill wedi dod trwy'r Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus ac ar y Marchnadoedd ariannol. Mae'r tabl canlynol yn rhoi dadansoddiad o'r benthyciadau yn ôl adeg aeddfedu. Mae'r tabl isod yn eithrio'r llog am y flwyddyn sy'n cael ei ddangos fel rhan o'r benthyciadau tymor byr sy'n weddill ar y fantolen. Mae'r llog yn £139k yn 2016/17 (£143k – 2015/16).

<i>Ffynhonnell y Benthyciad</i>	<i>Cyfradd Llog yn daladwy 2016/17 2015/16 %</i>	<i>Cyfyng- iadau cymerad-y Isafswm i Uchafswm %</i>	<i>Gwir % Mawrth 2016</i>	<i>Cyfanswm yn weddill at 31 Mawrth 2016</i>	<i>Gwir % Mawrth 2017</i>	<i>Cyfanswm yn weddill ar 31 Mawrth 2017</i>
				£'000		£'000
Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus	1.32 – 4.9 1.32 – 4.9			19,657		17,599
Benthyciadau'r Farchnad	0.28 – 0.45 0.49 – 0.59			10,000		14,000
<u>DADANSODDIAD O'R BENTHYCIADAU YN ÔL ADEG AEDDFEDU</u>						
O fewn 1 flwyddyn		0% - 55%	45.33	13,443	54.59	17,249
Rhwng 1 a 2 flynedd		0% - 50%	10.18	3,018	7.27	2,299
Rhwng 2 a 5 mlynedd		0% - 50%	20.31	6,024	20.35	6,430
Rhwng 5 a 10 mlynedd		0% - 75%	15.44	4,580	9.72	3,070
Dros 10 mlynedd		0% - 100%	8.74	2,592	8.07	2,551
CYFANSWM				29,657		31,599

Mae Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy yn rheoli swyddogaeth y Trysorlys ar ran yr Awdurdod Tân ond mae'r holl fenthyciadau dan enw Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru.

14. GWERTH TEG ASED AU AC YMRWYMIADAU SY'N CAEL EU CARIO AR GOST AMORTEIDDIEDIG

Mae'r ymrwymadau ariannol a'r asedau ariannol a gynrychiolir gan fenthyciadau a derbyniadau yn cael eu cario ar y fantolen ar gost amorteiddiedig (mewn asedau/ymrwymadau tymor hir gyda llog cronedig mewn asedau/ymrwymadau cyfredol). Gellir asesu eu gwerth teg trwy gyfrifo gwerth presennol y llif arian sy'n digwydd dros weddill oes yr offerynnau, gan ddefnyddio'r rhagdybiaethau canlynol:

- O ran benthyciadau gan y Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus a benthyciadau eraill sy'n daladwy, mae benthyciadau gan y Bwrdd wedi cael eu defnyddio i ddarparu gwerth teg dan weithdrefnau ad-dalu dyledion y Bwrdd;
- O ran benthyciadau a dderbynnir, defnyddiwyd y cyfraddau farchnad meincnod cyffredinol i ddarparu'r gwerth teg;
- Ni chydabyddir ad-daliad cynnar nac amhariad;
- Pan fo offeryn yn aeddfedu ymhen llai na 12 mis, neu pan fo'n swm masnach neu'n swm derbyniadwy arall, cymerir mai'r gwerth teg yw'r swm sy'n cario neu'r swm ar y bil;
- Cymerir mai gwerth teg swm masnach neu swm derbyniadwy arall yw'r swm ar yr anfoneb neu'r bil.

Dyma'r gwerthoedd teg a gyfrifir:

	31 Mawrth 2016		31 Mawrth 2017	
	Swm cario £000	Gwerth Teg £000	Swm cario £000	Gwerth Teg £000
Dyled y BBGC	19,657	21,082	17,599	19,657
Dyled nad yw i'r BBGC	10,000	10,000	14,000	14,000
Cyfanswm y ddyled	29,657	31,082	31,599	33,657

Mae'r gwerth teg wedi cael ei gyfrifo gan gyfeirio'n benodol at ddyfynbrisiau a gyhoeddwyd mewn marchnad weithredol. Yn achos yr Awdurdod Tân, maent yn seiliedig ar bremymau a fyddai'n daladwy pe ildwyd benthyciadau'r BBGC ac maent yn darparu rhagamcan o'r llog ychwanegol sy'n daladwy i'w gymharu â'r un benthyciad ar gyfraddau cyfredol y farchnad â disgownt yn ôl i'r cyfnod presennol. Mae'r swm cludo yn eithrio'r llog cronedig fel yn nodyn 13.

15. RHESTRAU STOC

Isod, mae dadansoddiad o'r stoc a ddelir, a'r symudiadau yn ystod y flwyddyn fel yr oedd pethau ar 31 Mawrth 2016 a 31 Mawrth 2017.

	Prif Storfeydd		Stoc Faniau Cludiant		Cyfansymiau	
	2015/16 £'000	2016/17 £'000	2015/16 £'000	2016/17 £'000	2015/16 £'000	2016/17 £'000
Balans ar ddechrau'r flw	457	504	14	14	471	518
Pryniadau	276	315	37	98	313	413
Cydnabyddir fel Gwariar flwyddyn	(229)	(309)	(37)	(86)	(266)	(395)
Balans sy'n weddill ar ddiwedd y flwyddyn	504	510	14	26	518	536

16. **DYLEDWYR**

	31 Mawrth 2016 £'000	31 Mawrth 2017 £'000
Cyrrff Llywodraeth Ganolog	847	2,923
Awdurdodau Lleol Eraill	188	80
Cyrrff y GIG	35	51
Corfforaethau Cyhoeddus a Chronfeydd Masnachu	56	38
Endidau ac Unigolion Eraill	53	122
CYFANSWM DYLEDWYR	1,179	3,214

17. **ARIAN A CHYFWERTH AG ARIAN**

Mae'r arian gwirioneddol mewn llaw yn cynrychioli'r arian a ddangosir yn y Fantolen, ynghyd â'r trafodion nad effeithir arnynt o fewn y balans banc wedi ei glirio ar 31 Mawrth 2017. Mae'r tabl canlynol yn crynhoi'r sefyllfa:-

	31 Mawrth 2016 £'000	31 Mawrth 2017 £'000
Cyfrifon Galw Banc	480	375
Buddsoddiadau Tymor Byr	0	0
Cyfrifon Banc Cyfredol	13	(2)
Imprest Arian Mân	2	2
Cyfanswm yr Arian a Chyfwertth ag Arian	495	375

18. **CREDYDWYR**

	31 Mawrth 2016 £'000	31 Mawrth 2017 £'000
Cyrrff Llywodraeth Leol	96	193
Awdurdodau Lleol Eraill	184	822
Corfforaethau Cyhoeddus a Chronfeydd Masnachu	61	144
Cyrrff y GIG	1	33
Endidau ac Unigolion Eraill	2,266	1,364
CYFANSWM CREDYDWYR	2,608	2,556

19. **DARPARIAETHAU**

Ar 31 Mawrth 2017, nid oedd yr Awdurdod yn dal unrhyw ddarpariaeth. Yn dilyn cau'r cyfrifon yn 2015/16, cafodd yr holl Ddarpariaethau eu hadolygu ac o ganlyniad i'r adolygiad nid oedd gofyniad mwyach i'r gwasanaeth ddal unrhyw ddarpariaethau.

20. **CRONFEYDD DEFNYDDIADWY****Cronfeydd Cyfredinol**

Doeth yw i'r Awdurdod ddal Cronfa Gyffredinol, a dyma'r meysydd lle disgwylir y bydd yn cael ei defnyddio:-

- codiadau cyflog;
- tanategu'r gyllideb ar gyfer 2017-18; a
- gostyngiad mewn arian grant.

Balans y gronfa ar 31 Mawrth 2017 yw £2.15 miliwn (31 Mawrth 2016, £2.669 miliwn). Mae'r gostyngiad yn y gronfa wedi digwydd o ganlyniad i ddefnyddio'r gronfa wrth gefn i danategu'r gyllideb refeniw ar gyfer 2016-17.

Cronfeydd a Glustnodwyd

Sefydlwyd nifer o gronfeydd a glustnodwyd ar gyfer cynlluniau y mae'r Awdurdod wedi cytuno i'w hariannu. Defnyddir cronfeydd a glustnodwyd ar gyfer nifer o brosiectau. Mae'r prif rai ar gyfer talu'r costau pontio ar gyfer y prosiect radio ac i ymorol am y gostyngiad yn y cyllid ar gyfer archwiliadau diogelwch tân yn y cartref. Ni chafodd y cronfeydd hyn eu defnyddio yn 2016-17 ond rhagwelir y byddant yn cael eu defnyddio yn 2017-18.

	<i>Balans 1 Ebrill 15 £'000</i>	<i>Trosglwydd- iadau i mewn/(allan) 15/16 £'000</i>	<i>Balans 31 Mawrth 16 £'000</i>	<i>Trosglwydd- iadau i mewn/(allan) 16/17 £'000</i>	<i>Balans 31 Mawrth 17 £'000</i>
Cronfa wrth gefn ar gyfer Pensiynau	169	(69)	100	0	100
Cynllun Radio	300	0	300	0	300
Gostyngiad Grant/Hyfforddiant ADTC	225	0	225	(30)	195
Cronfa wrth gefn ar gyfer Llog	100	0	100	0	100
Cronfa Gyfalaf	740	(340)	400	(400)	0
Prynu Cerbydau	0	0	0	53	53
Cyfansymiau	1,534	(409)	1,125	(377)	748

Cronfeydd Grantiau

Dan Safonau IFRS, mae unrhyw grantiau a dderbyniwyd gan yr Awdurdod ar gyfer cynlluniau penodol ond sydd heb gael eu defnyddio yn y flwyddyn yn cael eu dangos dan Gronfeydd Defnyddiadwy. Mae'r grantiau sydd wedi cael eu cario drosodd ar gyfer 2016-17 yn ymwneud â grantiau ar gyfer Cyfarpar Achub o Lifogydd a Dŵr (£723,600), Cydnerthedd (£36,512) a'r Tîm Cymorth Cymunedol (£42,799). Balans y gronfa ar 31 Mawrth 2017 yw £802,911 (31 Mawrth 2016 - £36,459- Grant Cydnerthedd).

<i>31 Mawrth 2016 £'000</i>		<i>31 Mawrth 2017 £'000</i>
2,669	Cronfeydd Cyffredinol	2,150
1,125	Cronfeydd a Glustnodwyd	748
36	Cronfeydd Grantiau	803
3,830	Cyfanswm Cronfeydd Defnyddiadwy	3,701

21. CRONFEYDD ANNEFYDDIADWY

<i>31 Mawrth 2016 £'000</i>		<i>31 Mawrth 2017 £'000</i>
12,102	Cronfa Ailbriso	9,676
7,513	Cyfrif Addasu Cyfalaf	8,038
(250,612)	Cronfa Bensiynau	(304,626)
(200)	Cyfrif Absenoldebau Cronedig	(241)
(231,197)	Cyfanswm Cronfeydd Annefyddiadwy	(287,153)

Cronfa Ailbriso

Mae'r Gronfa Ailbriso yn cynnwys yr enillion a wnaed gan yr Awdurdod sy'n deillio o gynnydd yng ngwerth ei Eiddo, ei Beiriannau a'i Offer. Bydd y balans yn cael ei ostwng pan fo asedau gydag enillion cronodig yn:

- cael eu hailbriso am i lawr, neu eu hamharu a'r enillion yn cael eu colli
- cael eu defnyddio i ddarparu gwasanaethau, a'r enillion yn cael eu treulio trwy ddibrisiad, neu
- cael eu gwaredu, a'r enillion yn cael eu gwireddu.

Nid yw'r Gronfa ond yn cynnwys enillion cronodig ers 1 Ebrill 2007, sef y dyddiad pryd y crëwyd y Gronfa. Mae enillion cronodig sy'n deillio cyn y dyddiad hwnnw'n cael eu cyfuno yn y balans ar y Cyfrif Addasu Cyfalaf. Mae'r symudiad ar y gronfa wedi digwydd oherwydd gwaredu ased ac addasiad rhwng y Cyfrif Addasu Cyfalaf yn dilyn adolygiad o'r cofnodion cyfrifyddu am y blynyddoedd blaenorol.

2015/16 £'000	Cronfa Ailbriso	2016/17 £'000
3,018	Balans ar 1 Ebrill	12,102
8,879	Ailbriso asedau am i fyny/Cael gwared ar y Dibrisiad	25
458	Addasiad o'r Cyfrif Addasu Cyfalaf drwy IES	(2,160)
0	Addasiad o'r Cyfrif Addasu Cyfalaf	439
(253)	Gwahaniaeth rhwng dibrisiad gwerth teg a dibrisiad cost hanesyddol	(219)
0	Gwaredu Asedau net	(511)
12,102	Balans ar 31 Mawrth	9,676

Cyfrif Addasu Cyfalaf

Mae'r Cyfrif Addasu Cyfalaf yn amsugno'r gwahaniaethau amseru sydd rhwng y trefniadau gwahanol ar gyfer rhoi cyfrif am dreuliant asedau anghyfredol ac ar gyfer ariannu caffael, adeiladu neu wella'r asedau hynny dan y darpariaethau statudol. Debydir y Cyfrif gyda chost caffael, adeiladu neu wella gan fod dibrisiad, colled amhariad ac amorteiddiad yn cael eu codi ar y Datganiad Cynhwysfawr Incwm a Gwariant (gyda chofnodion cyson o'r Gronfa Ailbriso i drosi ffigurau gwerth teg yn sail cost hanesyddol). Credydir y Cyfrif gyda'r symiau a neilltuwyd gan yr Awdurdod fel arian ar gyfer costau caffael, adeiladu a gwella. Mae'r Cyfrif yn cynnwys enillion a cholledion cronodig ar Eiddo Buddsoddi, ac enillion a gydnabuwyd ar asedau rhoddedig sydd eto i gael eu treulio gan yr Awdurdod. Mae'r Cyfrif hefyd yn cynnwys enillion prisio a gronnyd ar Eiddo, Peiriannau ac Offer cyn 1 Ebrill 2007, sef y dyddiad pryd y crëwyd y Gronfa Ailbriso ar gyfer dal enillion o'r fath.

2015/16	Cyfrif Addasiad Cyfalaf	2016/17
£'000		£'000
10,784	Balans 1 Ebrill	7,513
	gwrthdroi eitemau sy'n berthnasol i wariant cyfalaf wedi'i ddebydu neu'i gredydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr:	
0	- Dileu dibrisiad drwy waredu ased	(25)
(6,346)	- Taliadau am ddibrisiad ac amhariad asedau anghyfredol	(4,330)
(458)	▪ Addasiad i'r Gronfa Ailbriso drwy CIES	2,159
	Trosglwyddo o'r Gronfa Ailbriso	(439)
(6,804)		(2,635)
(6,804)	Swm net wedi'i ysgrifennu allan o gost yr asedau anghyfredol a ddefnyddiwyd yn y flwyddyn	(2,635)
	Cyllido cyfalaf a wnaed yn y flwyddyn	
25	▪ Defnydd o Gronfa Wrth Gefn Talebion Cyfalaf i ariannu gwariant cyfalaf newydd	20
1,152	▪ Grantiau a chyfraniadau cyfalaf a gredydwyd i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr a ddefnyddiwyd ar gyfer ariannu cyfalaf	586
2,356	▪ Darpariaeth statudol ar gyfer ariannu buddsoddiad cyfalaf a gostiwyd yn erbyn y cronfa gyffredinol	2,553
(3,271)		524
7,513	Balans 31 Mawrth	8,037

Mae'r nodiadau gwrthgyferbyniol ar gyfer Dibrisio, costau Amhariad ac Ailbriso yn cael eu rhoi naill ai ar y Gronfa Ailbriso neu'r Cyfrif Addasu Cyfalaf yn ôl y meini prawf uchod. Mae'r tabl isod yn dangos y trafodion a wnaed ar y Gronfa Ailbriso a'r Cyfrif Addasu Cyfalaf.

2015-16	Datganiad Ased Sefydlog (Nodyn 12)	Cronfa Ailbriso	Cyfrif Addasu Cyfalaf	Cyfansymiau
Dibrisiad	(3,028)	(254)	(2,774)	(3,028)
Amhariad	(420)	0	(420)	(420)
Ailbrisiadau	5,727	8,879	(3,152)	5,727
Dibrisiad Ailbrisiadau	(4,296)	(639)	(3,657)	(4,296)
Gwaredu Dibrisiad	4,296	639	3,657	4,296
Trosglwyddo rhwng cyfrifon	0	458	(458)	0
Cyfanswm	2,279	9,083	(6,804)	2,279
2016-17	Datganiad Ased Sefydlog (Nodyn 12)	Cronfa Ailbriso	Cyfrif Addasu Cyfalaf	Cyfansymiau
Dibrisiad	(3,142)	(219)	(2,923)	(3,142)
Ailbrisiadau ac Amhariadau	(1,946)	(523)	(1,423)	(1,946)
Dibrisiad Ailbrisiadau	12	12	0	12
Gwaredu Dibrisiad	0	25	(25)	0
Trosglwyddo rhwng cyfrifon	0	(1,721)	1,721	0
Cyfanswm	(5,076)	(2,426)	2,650	(5,076)

Cronfa wrth gefn ar gyfer Pensiynau

Mae'r Gronfa wrth gefn ar gyfer Pensiynau yn amsugno'r gwahaniaethau amseru sy'n digwydd oherwydd y trefniadau gwahanol ar gyfer cyfrifyddu buddion ôl-gyflogi a buddio ariannu yn unol â'r darpariaethau statudol. Mae'r Awdurdod yn rhoi cyfrif am fuddion ôl-gyflogi yn y Datganiad Cynhwysfawr Incwm a Gwariant gan fod y buddion yn cael eu hennill gan weithwyr sy'n cronni blynyddoedd o wasanaeth, gan ddiweddarau'r ymrwymadau a gydnabyddir i adlewyrchu chwyddiant, newid rhagdybiaethau ac adenillion buddsoddiadau ar unrhyw adnoddau a neilltuir i gwrdd â'r costau. Fodd bynnag, mae trefniadau statudol yn ei gwneud yn ofynnol i unrhyw fuddion a enillir gael eu hariannu gan fod yr Awdurdod yn gwneud cyfraniadau cyflogwr i'r cronfeydd pensiwn neu'n talu unrhyw bensiynau yn y pen draw y mae'n gyfrifol amdanynt. Felly, mae'r balans debyd ar y Gronfa wrth gefn ar gyfer Pensiynau yn dangos diffyg sylweddol yn y buddion a enillwyd gan weithwyr blaenorol a chyfredol a'r adnoddau y mae'r Awdurdod wedi eu neilltuo ar eu cyfer. Bydd y trefniadau statudol yn sicrhau y bydd arian wedi ei neilltuo erbyn yr adeg y bydd y buddion i'w talu.

2015/16 £'000	SYMUDIADAU ar y GRONFA WRTH GEFN AR GYFER PENSIYNAU	2016/17 £'000
(278,140)	Balans Agoriadol 1 Ebrill	(250,612)
(12,409)	Gwrth-droi eitemau a ddebydir i Ddarparu Gwasanaeth yn y Datganiad Cynhwysfawr Incwm a Gwariant	(8,930)
3,577	Cyfraniadau pensiwn y cyflogwr a thaliadau uniongyrchol i bensiynwyr yn y flwyddyn	3,642
36,360	Ailfesur yr ymrwymiad budd diffiniedig net	(48,726)
27,528	SYMUDIAD AR Y GRONFA WRTH GEFN AR GYFER PENSIYNAU	(54,014)
(250,612)	BALANS TERFYNOL	(304,626)

Cyfrif Absenoldebau Cronedig

Mae'r Cyfrif Absenoldebau Cronedig yn amsugno'r gwahaniaethau a fyddai fel arall yn digwydd ar falans y Gronfa Gyffredinol o ganlyniad i absenoldebau digolledol a enillwyd ond na chymerwyd yn y flwyddyn, e.e. hawl i wyliau blynyddol wedi ei gario drosodd ar 31 Mawrth. Mae trefniadau statudol yn ei gwneud yn ofynnol bod yr ardrawiad ar Falans y Gronfa Gyffredinol yn cael ei niwtraleiddio trwy drosglwyddo i mewn neu allan o'r Cyfrif.

2015/16 £'000	Cyfrif Absenoldebau Cronedig	2016/17 £'000
(257)	Balans ar 1 Ebrill	(200)
257	Setlo neu ganslo cronriad a wnaed ar ddiwedd y flwyddyn flaenorol	200
(200)	Symiau a gronnwyd ar ddiwedd y flwyddyn gyfredol	(241)
(200)	Balans ar 31 Mawrth	(241)

22. DATGANIAD LLIF ARIAN – GWEITHGARWCH GWEITHREDU

2015/16 £'000		2016/17 £'000
11,395	(Gwarged)/Diffyg Net ar y Ddarpariaeth Gwasanaethau	4,687
47	Cynnydd yn y Stoc	18
158	Cynnydd/(Gostyngiad) yn y Dyledwyr	2,036
207	Cynnydd)/(Gostyngiad) yn y Credydwyr	54
(3,028)	Cost Dibrisio	(3,141)
(195)	Cyfraniadau a Dderbyniwyd/Derbyniadau Cyfalaf	0
(7,862)	Addasiadau Pensiwn IAS 19	(8,930)
(420)	Codi am Amhariad	(1,039)
0	Ailbrisi CAA	523
0	Ailbrisi RR	(368)
0	Addasiad Ailbrisi Cyfrif Addasu Cyfalaf	2,159
11	Cyfraniad (i)/o Wahanol Ddarpariaethau	0
0	Gwrth-droi Dibrisiad	(25)
(3)	(Gostyngiad)/Cynnydd yn y Gronfa ar gyfer Grantiau	766
852	Trosglwyddiad i/(o) Gronfeydd wrth gefn	(495)
57	Cronfa wrth gefn Absenoldebau Cronedig	40
0	Diffyg a nodwyd	3
(10,176)	Llai Cyfanswm Addasiadau am eitemau sydd yn y (Gwarged) neu'r Diffyg net ar Ddarparu Gwasanaethau sy'n Weithgareddau Buddsoddi ac Ariannu	(8,479)
(466)	Llog a dalwyd	(510)
8	Llog a gafwyd	6
(458)	Llai Cyfanswm	(504)
761	Llif Arian net o Weithgareddau Gweithredu	(4,036)

23. DATGANIAD LLIF ARIAN – GWEITHGARWCH BUDDSODDI

2015/16 £'000		2016/17 £'000
9,968	Prynu eiddo, peiriannau ac offer, eiddo buddsoddi ac asedau anniriaethol	2,942
(25)	Elw o werthu eiddo, peiriannau ac offer, eiddo buddsoddi ac asedau anniriaethol	(0)
(1,152)	Derbyniadau eraill o weithgareddau buddsoddi	(586)
8,791	Llif arian net o weithgareddau buddsoddi	2,356

24. DATGANIAD LLIF ARIAN – GWEITHGARWCH ARIANNU

2015/16 £'000		2016/17 £'000
(30,314)	Derbyniadau arian parod o fenthycyca tymor byr a thymor hir	(27,029)
25,592	Ad-dalu benthyca tymor byr a thymor hir	28,969
(2,415)	(Gostyngiad)/Cynnydd mewn cyfrifon galw a buddsoddiadau tymor byr (Nodyn 15) llai'r llog sy'n ddyledus	(120)
0	Taliadau eraill am weithgareddau ariannu	0
(7,137)	Llif arian net o weithgareddau ariannu	1,820

25. GWEITHREDIADAU MASNACHU

Agorodd yr Awdurdod ei Orsaf Dân Gymunedol gyntaf yn Rhyl yn 2008-09. Mae'r cyfleuster yn darparu ystafelloedd cyfarfod ar gyfer y gymuned leol, a'r nod yw adennill costau ar yr incwm a dderbynnir o logi ystafelloedd a'r costau gweithredu. Mae'r crynodeb isod yn dangos yr holl incwm a gwariant am y flwyddyn hon a'r llynedd.

2015/16 £'000		2016/17 £'000
(33)	Trosiant	(28)
35	Gwariant	31
2	Diffyg	3

26. LWFANSAU AELODAU

Yn ystod 2016-2017 talwyd swm o £70,016 (£69,971 yn 2015-2016) i'r Aelodau ar ffurf Lwfansau Aelodau a threuliau teithio. Mae gan yr Awdurdod 28 o Aelodau.

2015/16 £		2016/17 £
	<u>Lwfansau Blwyddyn Lawn</u>	
10,400	Cadeirydd	10,400
5,400	Is-gadeirydd	5,400
5,400	Cadeirydd Pwyllgor Archwilio	5,400
1,700	Aelod	1,700
63,694	Cyfanswm Lwfansau Aelodau a dalwyd	63,167
6,277	Cyfanswm Treuliau Aelodau a dalwyd	6,113

27. TALIADAU SWYDDOGION

TALIADAU I UWCH SWYDDOGION 2016-2017 – CYFLOG RHWNG £60,000 A £150,000

TEITL SWYDD	Blwydd yn	CYFLOG (gan gynnwys ffioedd a lwfansau) £	TREULIAU A AD-DALWYD £	BUDD MEWN NWYDDAU (Darparu cerbyd) £	CYFAN-SWM (ac eithrio cyfraniad- au pensiwn) £	CYFRANIAD -AU PENSIWN £	CYFANSWM Y TALIADAU £
Prif Swyddog Tân	2015/16	121,081	126	6,652	127,859	0	127,859
	2016/17	122,292	126	6,143	128,561	33,655	162,216
Dirprwy Brif Swyddog Tân	2015/16	95,232	150	4,446	99,828	25,066	124,894
	2016/17	100,387	215	4,835	105,437	27,659	133,096
Prif Swyddog Tân Cynorthwyol	2015/16	87,477	148	4,602	92,227	23,027	115,254
	2016/17	88,352	170	5,756	94,278	24,343	118,621
Prif Swyddog Tân Cynorthwyol	2015/16	84,366	169	3,093	87,628	21,505	109,133
	2016/17	89,035	126	2,942	92,103	22,704	114,807
Prif Swyddog Tân Cynorthwyol Dros Dro	2015/16	0	0	0	0	0	0
	2016/17	34,204	53	745	35,002	8,722	43,724
Trysorydd – Swyddog Adran 151	2015/6	0	0	0	0	0	0
	2016/17	1,809	0	0	1,809	0	1,809

Nid oes gan yr Awdurdod unrhyw weithwyr sy'n derbyn cyflog sy'n uwch na £150k. Mae swydd dros dro Prif Swyddog Tân Cynorthwyol yn bodoli ers Tachwedd 2016 (hyd oni hysbysir fel arall) ac mae'n ymorol am salwch tymor hir ar hyn o bryd. Nodir y swydd hon yn y tabl isod hefyd, gan fod cyfradd y cyflog parhaol yn dod o fewn y band cyflog £75,000 i £79,999.

Roedd y cynnydd yn y cyflog i'r Dirprwy Brif Swyddog Tân am ddyletswyddau ychwanegol a gyflawnwyd fel y swyddog Adran 151 am y cyfnod hyd at Ragfyr 2016, a'r swm ychwanegol oedd £5,409.

Cafodd y Trysorydd ei benodi yn Ionawr 2017 a chafodd y taliad cyntaf ei wneud ym mis Mai 2017. Y swm yn y tabl yw'r swm oedd yn ddyledus am y cyfnod rhwng Ionawr a Mawrth 2017. Yn y blynyddoedd a fu, roedd y Trysorydd yn cael ei ddarparu gan Gyngor Bwrdeistref Sirol Conwy fel rhan o Gytundeb Lefel Gwasanaeth felly nid oedd yn un o weithwyr cyflogedig y Gwasanaeth Tân felly ni fyddai wedi cael ei gynnwys yn y tabl uchod.

Mae'r Swyddog Monitro'n cael ei ddarparu gan Gyngor Sir y Fflint fel rhan o Gytundeb Lefel Gwasanaeth felly ni ddangosir unrhyw gostau ar gyfer unigolyn yn y tabl uchod.

Mae cyflogau'r Uwch Swyddogion (ac eithrio'r Trysorydd) yn cynrychioli'r union daliadau a wnaed yn 2016/17, a fydd yn cynnwys rhai elfennau o ôl-daliadau ar gyfer 2015/16. Eleni, cyfanswm yr ôl-daliadau oedd £1,655 ar gyfer cyflogau rhwng Ionawr a Mawrth 2016.

O ran y swyddogion sy'n aelodau o Gynllun Pensiwn Llywodraeth Leol, mae cyfraniad y cyflogwr yn cynnwys 12.8% o'u Cyflog yn ogystal â dosraniad o'r lwmp-swm sy'n daladwy i'r Gronfa Bensiwn yn seiliedig ar ganran o'r holl gyflog pensiynadwy.

Dyma nifer y gweithwyr yr oedd eu cydnabyddiaeth ariannol yn £60,000 neu fwy, mewn bandiau o £5,000:-

BAND TALIAD	NIFER Y GWEITHWYR 2015/16	NIFER Y GWEITHWYR 2016/17
£80,000 - £84,999	0	0
£75,000 - £79,999	0	2
£70,000 - £74,999	4	1
£65,000 - £69,999	0	0
£60,000 - £64,999	0	2

Mae'r tâl yn cynnwys pob swm a dalwyd neu i'w dderbyn gan weithiwr, lwfansau treuliau, i'w godi ar dreth, a gwerth ariannol buddion. Nid yw'r data uchod yn cynnwys cyfraniadau pensiwn y cyflogwr.

Mae'r tabl canlynol yn rhoi'r gymhareb rhwng tâl Prif Swyddog Tân a'r tâl canolrifol i staff y Gwasanaeth Tân:

	2015/16 £	2016/17 £
Prif Swyddog Tân	127,859	128,561
Canolrif	29,345	29,638
Cymhareb	4.36	4.34

Mae'r staff sy'n cael eu cyflogi dan Gontractau'r System RDS wedi cael eu cynnwys yn y cyfrifiad ar eu pwynt graddfa Cyfwerth â Llawn Amser yn hytrach na'u henillion gwirioneddol. Mae'r data uchod yn cynnwys cyfanswm y cyflog a dalwyd (ac eithrio cyfraniadau pensiwn).

Mae nifer y pecynnau ymadael gyda chyfanswm y gost fesul band a chyfanswm cost diswyddiadau eraill wedi'u nodi yn y tabl isod. Ni fu unrhyw ddiswyddiadau gorfodol yn 2015-16 nac yn 2016-17.

Band Cost Pecynnau Ymadael (gan gynnwys taliadau arbennig)	Nifer yr Ymadawiadau y Cytunwyd arnynt		Cyfanswm Cost Pecynnau Ymadael ymhob Band	
	2015/16	2016/17	2015/16	2016/17
£0 - £20,000	1	0	5,685	0
£20,000 - £40,000	0	3	0	79,176
Cyfanswm	1	3	5,685	79,176

28. COSTAU ARCHWILIO MEWNOL

Y ffioedd a oedd yn daladwy i'r archwilwyr statudol oedd £62,227 (2015/16 £65,300) am y gwasanaethau archwilio allanol a dderbyniwyd.

	2015/2016 £000	2016/2017 £000
Ffioedd yn daladwy i Archwilydd Cyffredinol Cymru am y gwasanaethau archwilio allanol a wnaethpwyd gan yr archwilydd penodedig	65	62

29. GRANTIAU

Derbyniodd yr Awdurdod y grantiau referniw canlynol:-

	2015/16 £'000	2016/17 £'000
Airwave	416	416
Tîm Lleihau Llosgi Bwriadol	192	147
Tîm Cymorth Cymunedol	0	84
Diffibrilwyr – Cyfarpar Cyd-ymateb	148	0
Datblygu Partneriaeth Archwiliadau Diogelwch Tân yn y Cartref	25	0
Ymyriadau	127	153
Cynnal a chadw offer NDG	102	118
Dimensiynau Newydd/Cymru Gydnerth	264	2,000
Y Ffenics	396	361
Swyddog Cydnerthedd	53	62
Mentrau Gwrthdrawiadau Traffig ar y Ffyrdd	107	0
Cydlynnydd y Trydydd Sector	11	0
CYFANSWM	1,841	3,341

30. PARTIÖN CYSYLLTIEDIG

Mae gan yr Awdurdod nifer o gysylltiadau â'r awdurdodau cyfansoddol:

- Mae pob Aelod o'r Awdurdod hefyd yn Aelod o un o'r awdurdodau cyfansoddol
- Mae Trysorydd yr Awdurdod yn gyn-Gyfarwyddwr Strategol – Democratiaeth, Rheoleiddio a Chefnogaeth, Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy. Erbyn hyn, mae'r swydd yn cael ei chyflogi'n uniongyrchol gan y Gwasanaeth Tân.
- Prif Weithredwr Cyngor Sir y Fflint yw'r Swyddog Monitro.

Mae Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy yn rheoli swyddogaeth y Trysorlys ar ran yr Awdurdod Tân ac yn broceru benthyciadau'r Farchnad a buddsoddiadau ar ran yr Awdurdod. Y sefyllfa ar 31 Mawrth 2017 oedd fod Conwy, ar ran yr Awdurdod Tân, wedi broceru £14 miliwn mewn Benthyciadau'r Farchnad. Mae Conwy hefyd yn darparu Gwasanaethau Cyfreithiol i'r Awdurdod.

Mae Cyngor Sir Gaerfyrddin yn darparu gwasanaeth pensiwn i'r Awdurdod, yn benodol ar gyfer cynllun Pensiwn y Diffoddwyr Tân.

Mae gan Heddlu Gogledd Cymru rai trefniadau ar y cyd â'r Awdurdod, sy'n cynnwys Adran Reoli Ystadau ar y cyd, rhannu ystafell reoli a gweithio mewn partneriaeth ar nifer o brosiectau.

Yn ystod y flwyddyn bu trafodion gyda phartion cysylltiedig fel y dangosir isod.

	£'000
Cyngor Sir y Fflint – Swyddog Monitro	14
CBS Conwy – Gwasanaethau Ariannol	112
CBS Conwy – Gwasanaethau Cyfreithiol	10
Cyngor Sir Gaerfyrddin – Gwasanaeth Pensiwn	40
Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru	19
Heddlu Gogledd Cymru – Rheoli Cyfleusterau	141
Heddlu Gogledd Cymru – Caffael	8

Nid oedd unrhyw falansau'n weddill ar ddiwedd y flwyddyn.

Gofynnwyd i Aelodau ac uwch swyddogion yr Awdurdod ddatgan unrhyw drafodion trydydd parti yn ystod y flwyddyn. Ac eithrio lwfansau a threuliau'r aelodau, ni nodwyd unrhyw drafodion eraill.

Lluniwyd y nodyn hwn yn unol â'r dehongliad a'r ddealltwriaeth gyfredol o IAS 24 a'r modd y mae'n gymwys i'r sector cyhoeddus.

31. GWARIANT AC ARIANNU CYFALAF

Nodir isod y gwariant cyfalaf a gafwyd yn ystod y flwyddyn, a'r ardrawiad ar y Gofyniad Ariannu Cyfalaf:-

2015/16 £'000		2016/17 £'000
27,444	Gofyniad Agoriadol Ariannu Cyfalaf	33,879
	Buddsoddiad Cyfalaf yn y flwyddyn	
	• Asedau Sefydlog	
9,968	Ffynonellau cyllid	2,942
(170)	• Grantiau a Chyfraniadau	(186)
(3,363)	• Refeniw a Darpariaethau Eraill	(2,973)
33,879	Gofyniad Terfynol Ariannu Cyfalaf	33,662
6,435	Newid mewn Gofyniad Ariannu Cyfalaf	(217)
	Esboniad o'r newid:	
6,435	Cynnydd yn yr angen gwaelodol i fenthycy	(217)

Dyma'r Gwariant Cyfalaf yn ystod y flwyddyn:

Cynllun	£000
Adnewyddu Gorsafoedd	1,053
Cerbydau	983
Offer yr Ochr Weithredol a TGCh	906
Cyfanswm	2,942

YMRWYMIADAU CYFALAF 2016-2017 ac ymlaen

Roedd yr ymrwymiau cyfalaf a drefnwyd, fel yr oedd pethau ar 31 Mawrth 2017, ar gyfer uwchraddio'r system Gorchymyn a Rheoli a'r Tendrau Dŵr. £1.48 miliwn yw gwerth cyfunol y contractau.

ARIANNU GWARIANT CYFALAF

Cafodd y gwariant cyfalaf yn y flwyddyn ei ariannu fel a ganlyn:

	2015/16 £000	2016/17 £000
Benthyciadau Allanol	4,708	1,941
Arian Grant	170	186
Derbyniadau Cyfalaf	25	20
Benthyca Mewnol	4,083	395
Cyfraniad o'r Gronfa Gyfalaf	982	400
Cyfanswm	9,968	2,942

32. LESOEDD**Lesoedd Cyllid**

Mae'r Awdurdod wedi cael gorsaf dân Wrecsam dan les cyllid yn 2016/17. Mae'r ased a gafwyd dan y les yn cael ei chario ar y Fantolen dan Eiddo, Peiriannau ac Offer gyda gwerth net o £5.98 miliwn.

Les Gweithredu

Nid oedd gan yr Awdurdod ymrwymiad i weithredu taliadau les fel yr oedd pethau ar 31 Mawrth 2017 na 31 Mawrth 2016. Cyn dyfodiad y Cod Ariannol yn 2003, roedd yr Awdurdod yn ariannu'r rhan fwyaf o'i asedau oes fer drwy brydlesu. Yn dilyn dyfodiad y cod, roedd yr Awdurdod yn rhydd i ddewis y ffordd fwyaf cost-effeithiol o ariannu ei asedau. Mae hyn wedi arwain at symud oddi wrth brydlesu fel dull o ariannu a symud i gyfeiriad prynu'n uniongyrchol. Daeth yr ymrwymiau les diwethaf i ben yn 2013-14.

33. BUDDION TERFYNU

Terfynodd yr Awdurdod dri contract yn 2016-17 ac un yn 2015/-16. Roedd costau terfynu yn daladwy yn 2016-17, sef £79,175 (£5,686 yn 2015-16). Byddai unrhyw gostau wedi eu codi o fewn y flwyddyn a'r unig ymrwymiau ar gyfer y dyfodol fydd pensiynau.

Roedd yr holl daliadau oherwydd ymarferiad ailstrwythuro adrannau. Byddai'r ymrwymiau hyn wedi eu cynnwys o fewn yr ymrwymiau pensiynau dan IAS 19, ac o fewn Nodyn 34 datgelu pensiynau isod.

34. TRAFODION YN YMWNEUD Â BUDDION ÔL-GYFLOGAETH

Pensiynau

(i) Staff Gwasanaethau Llywodraeth Leol a'r Ystafell Reoli

Yn 2016-2017, talodd yr Awdurdod gyfraniad Pensiwn Cyflogwr o 1,287,330 (2015-2016, £1,134,204) sy'n 12.8% (2015-2016, 11.9%) o gyflog pensiynadwy gweithwyr, ac roedd yn cynnwys taliad lwmp-swm o of £686,100 (2015-16, £613,900) i Gronfa Bensiwn Clwyd, sy'n talu buddion diffiniedig i aelodau sy'n gysylltiedig â chyflog a gwasanaeth. Pennir cyfradd y cyfraniad gan Actiwari'r Gronfa, yn seiliedig at werth actiwaraid tair blynedd, gyda'r adolygiad diwethaf ar 31 Mawrth 2016. Yn dilyn yr adolygiad, mae cyfraniad y cyflogwr yn mynd i godi'n gynyddrannol o 12.8% i 14.7% erbyn 2017-18.. Dan y Rheoliadau Pensiynau cyfredol, mae cyfraddau'r cyfraniadau'n cael eu gosod i gwrdd â 100% o'r atebolrwydd cyffredinol i'r Gronfa.

Yn ystod 2016-2017, roedd y buddion blynyddoedd ychwanegol a chostau ymddeoliadau cynnar oherwydd diswyddiadau, £17,156 (2015-2016, £10,248) a dalwyd i weithwyr, sef 0.37% (2015-2016, 0.24%) o gyflog pensiynadwy gweithwyr. Amcangyfrifir y bydd y cyfraniadau pensiwn sydd i'w talu i'r cynllun am flwyddyn ariannol 2017-18 yn £2,856,000 ar gyfer y cyflogwr.

Gellir cael rhagor o wybodaeth am Gronfa Bensiwn Clwyd yn Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon y Gronfa Bensiynau sydd ar gael ar gais gan Drysorydd y Sir yng Nghyngor Sir y Fflint, Neuadd y Sir, yr Wyddgrug CH7 6NA neu ar y wefan, www.siryfflint.gov.uk.

(ii) Diffoddwyr Tân

Mae cynllun pensiwn y Diffoddwyr Tân yn gynllun gyda buddion penodol, nad yw'n cael ei ariannu. Yn 2016-2017, talodd yr Awdurdod gyfraniad Pensiwn Cyflogwr o £1,966,398 (2015-16, £1,978,280). Roedd y pensiynau a dalwyd o'r referniw yn £391,793 (2015-2016 £454,955). Yn 2017-2018, amcangyfrifir mai cyfraniad y cyflogwr i'r cynllun fydd £2,003,000 a'r amcangyfrif am bensiynau a dalwyd o'r referniw fydd £423,300. Mae'r rhan fwyaf o'r taliadau pensiwn i ddiffoddwyr tân sydd wedi ymddeol yn cael eu talu o gyfrif Cronfa Bensiwn sy'n cael ei weinyddu gan yr Awdurdod, ac mae manylion y Gronfa a sut mae'n gweithredu i'w cael ar dudalen 45.

Safon Cyfrifyddu Rhyngwladol (IAS) 19 – Buddion Ymddeol

Yn unol â gofynion y Safon Cyfrifyddu Rhyngwladol Rhif 19 – Buddion Ymddeol (IAS19), mae'n rhaid i'r Awdurdod ddatgelu rhywfaint o wybodaeth am asedau, ymrwymadau, incwm a gwariant yn ymwneud â chynlluniau pensiwn i'w weithwyr. Fel yr esbonnir yn Nodyn 33, mae'r Awdurdod yn cymryd rhan mewn dau gynllun, sef Cynllun Pensiwn y Diffoddwyr Tân ar gyfer Diffoddwyr Tân llawn amser sydd heb ei ariannu, a'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (Cronfa Bensiwn Clwyd) ar gyfer gweithwyr eraill, sy'n cael ei weinyddu gan Gyngor Sir y Fflint. Hefyd, mae'r Awdurdod wedi gwneud trefniadau ar gyfer talu blynyddoedd ychwanegol i weithwyr sydd wedi ymddeol y tu allan i ddarpariaethau'r cynlluniau.

Er mwyn cydymffurfio ag IAS19, bydd yr Awdurdod yn penodi actiwariaid yn flynyddol i asesu asedau ac ymrwymadau'r ddau gynllun. Penodwyd Mercer i asesu'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol, ac Adran Actiwari'r Llywodraeth i asesu cynllun y diffoddwyr tân gan eu bod yn ymwneud â gweithwyr blaenorol a chyfredol Awdurdod Tân Gogledd Cymru. O ran y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol, asesodd yr actiwari mai ymrwymiad net yr Awdurdod fel ar 31 Mawrth 2017 oedd was £15.176 miliwn (31 Mawrth 2016, £11.422 miliwn) ac ar gyfer Cynllun y Diffoddwyr Tân, yr ymrwymiad oedd £289.45 miliwn fel ar 31 Mawrth 2017 (31 Mawrth 2016 £239.19 miliwn). Isod, ceir dadansoddiad o asedau ac ymrwymadau'r ddau gynllun a'r rhagdybiaethau a wnaed yn y cyfrifiadau actiwaraid.

Trafodion yn ymwneud â Buddion Ymddeol a gydnabyddir yn y cyfrifon

	<i>Wedi eu hariannu</i>		<i>Heb eu hariannu</i>	
	<i>2015/16</i>	<i>2016/17</i>	<i>2015/16</i>	<i>2016/17</i>
	<i>£'000</i>	<i>£'000</i>	<i>£'000</i>	<i>£'000</i>
Cyfrif Cynhwysfawr Incwm a Gwariant Cost Gwasanaeth Net				
Cost Gyfredol Gwasanaeth	(1,060)	(1,044)	(5,220)	(3,660)
Cost Gwasanaeth Blaenorol a Threuliau	0	(54)	0	(110)
Gweinyddu	(436)	(387)	(8,750)	(8,440)
Incwm a Gwariant Ariannu & Buddsoddi				
Llog Net	0	0	(550)	(20)
Trosglwyddiadau (i mewn)/ allan o'r cynllun				
Yr holl fudd diffiniedig a godir ar ddarparu gwasanaeth	(1,496)	(1,485)	(14,520)	(12,230)
Costau Pensiwn Eraill a godir ar y Datganiad Cynhwysfawr Incwm a Gwariant				
Adenillion ar Asedau (ac eithrio Llog)	1,086	1,133	0	0
Ailfesuriadau	1,720	(3,566)	34,640	(45,160)
Yr holl gostau pensiwn a godir ar y Datganiad Cynhwysfawr Incwm a Gwariant	1,310	(3,918)	20,120	(57,390)
Datganiad Symudiad yn y Cronfeydd				
Gwrth-droi Ffioedd yn unol â'r Cod	12,409	(8,930)		
Symiau Gwirioneddol a godir ar y Gronfa Gyffredinol yn y flwyddyn				
Cyfraniadau Cyflogwr	3,577	3,655		
Addasiadau ar gyfer y Grant Atodol	3,002	4,685		

IAS 19 Addasiad Pensiwn i gost Net Gwasanaeth – Cyfrif Incwm a Gwariant

<i>Addasiad i Gost Net Gwasanaeth</i>	<i>2015/16</i>	<i>2016/17</i>
	<i>£'000</i>	<i>£'000</i>
Costau Gwasanaeth Cyfredol	6,280	4,704
Costau Gwasanaeth Blaenorol a chostau Gweinyddu	0	164
Cyfraniadau'r Cyflogwr	(3,577)	(3,655)
Grant Atodol	(3,002)	(4,685)
Addasiad Actiwaraidd/Cwtogiad	15	1,234
Gwerth Trosglwyddiadau i mewn	0	(168)
Addasiad i gost Net Gwasanaeth	(284)	(2,406)

Dyma asedau ac ymrwymïadau pensiwn a gydnabyddir yn y fantolen sy'n deillio o rwymedigaeth yr Awdurdod o ran ei gynllun buddion diffiniedig:

	31 Mawrth	
	2016 £'000	2017 £'000
Gwerth Presennol Amcangyfrifedig yr ymrwymïad budd diffiniedig yng Nghronfa Bensiwn y Diffoddwyr Tân	239,190	289,450
Gwerth Presennol Amcangyfrifedig yr ymrwymïad budd diffiniedig yng Nghronfa Bensiwn Clwyd	31,660	40,030
Cyfanswm Cyfran Amcangyfrifedig yr ymrwymïadau	270,850	329,480
Cyfran Amcangyfrifedig yr asedau yng Nghronfa Bensiwn Clwyd	(20,238)	(24,854)
Diffyg Pensiynau Net	250,612	304,626

Asedau ac Ymrwymïadau mewn perthynas â Buddion Ôl-gyflogaeth

Ail-gysoni gwerth presennol ymrwymïadau'r cynllun (rhwymedigaeth buddion diffiniedig):

Ymrwymïadau	2015/16 £'000 Clwyd	2015/16 £'000 Diffoddwyr tân	2016/17 £'000 Clwyd	2016/17 £'000 Diffoddwyr tân
Balans ar 1 Ebrill	(32,249)	(265,350)	(31,660)	(239,190)
Cost Gyfredol y Gwasanaeth	(1,060)	(5,220)	(1,044)	(3,660)
Gwerth Trosglwyddïadau	0	(550)	0	(20)
Llog	(1,086)	(8,750)	(1,133)	(8,440)
Cwtogiadau	0	0	0	0
Colled/Enillion Actiwaraid	2,193	34,640	(6,508)	(45,160)
Buddion a dalwyd	810	7,410	635	8,540
Cyfraniad Aelodau	(268)	(1,370)	(320)	(1,410)
Ymrwymïadau Pensiwn Net ar ddiwedd y flwyddyn	(31,660)	(239,190)	(40,030)	(289,340)

Mae'r enillion disgwylïedig ar asedau'r cynllun yn cael eu pennu drwy ystyried yr enillion disgwylïedig ar yr asedau sy'n sail i'r polisi buddsoddi cyfredol. Mae'r arenillion disgwylïedig ar fuddsoddiadau llog sefydlog yn seilïedig ar arenillion adbryniant gros, fel y maent ar ddyddiad y Fantolen. Cysoniad o werth teg Asedau'r cynllun, mae hyn yn ymwneud â Chronfa Bensiwn Clwyd yn unig:

Asedau	2015/16 £'000	2016/17 £'000
Balans 1 Ebrill	19,459	20,238
Llog ar Asedau Cynllun	672	746
Ailfesuriadau/Gweinyddu	(495)	2,888
Cyfraniadau Cyflogwr	1,144	1,297
Cyfraniadau Aelodau	268	320
Buddion a dalwyd	(810)	(635)
Asedau Pensiwn Net ar ddiwedd blwyddyn	20,238	24,854

Mae'r cynllun Llywodraeth Leol yn cael ei ariannu ac felly mae wedi adeiladu asedau dros y blynyddoedd i gynhyrchu incwm i gwrdd ag ymrwymïadau yn y dyfodol. Mae'r asedau yng Nghronfa Bensiwn Clwyd yn cynnwys:

Categori Asedau	Prisiau a ddyfynir mewn marchand oedd gweithredol	31 Mawrth 2016	31 Mawrth 2016	31 Mawrth 2017	31 Mawrth 2017
		£'000	%	£'000	%
Gwarannau					
Dyfynnwyd yn fyd-eang	Y	1,437	7.1	1,914	7.7
Ni ddyfynnwyd yn fyd-eang	N	-	0.0	-	0.0
Marchnadoedd sy'n ymddangos	Y	1,154	5.7	1,541	6.2
Cyffindir	Y	385	1.9	0	0.0
Bondiau					
Tramor Arall	N	2,489	12.3	2,958	11.9
LDI	Y	4,614	22.8	5,791	23.3
Eiddo					
DU	Y	607	3.0	1,118	4.5
Tramor Arall	N	992	4.9	572	2.3
Amgen					
Cronfa fantoli/Ecwiti Preifat				-	
Nwyddau/GTAA	Y	8,358	41.3	10,736	43.2
Arian a chyfwerth ag arian					
Popeth	Y	202	1.0	224	0.9
Cyfansymiau	0	20,238	100	24,854	100

Gellir cael manylion am y newidiadau yn rheolau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol, gan gynnwys newid o fuddion cyflog olaf i fuddion ailbrisedig cyfartaledd gyrfa am wasanaeth o 1^{af} Ebrill 2014 ymlaen, ar y ddolen ganlynol: <http://www.lgps.org.uk/lge/core/page.do?pagelid=97977>

Dadansoddiad Sensitifrwydd

Petai'r rhagdybiaethau'n newid, byddai'r effaith ar y data canlynol yn y tabl.

	CPLIL % Newid	Effaith CPLIL £ Miliwn	Diffoddwyr tân % Newid	Effaith diffoddwyr tân £ Miliwn
Cyfradd Disgowntio	+0.1	(0.832)	-0.5	(26.5)
Cyfradd Cynnydd mewn Cyflogau	+0.1	0.26	+0.5	3.2
Cyfradd Cynnydd mewn Pensiwn	+0.1	0.85	+0.5	24.6
Disgwyliad Oes + 1 Flwyddyn	1	0.75	1	8.1

Y Sail ar gyfer Amcangyfrif Asedau ac Ymrwymiadau

Mae gwerth yr ymrwymiadau wedi eu seilio'n actiwaraidd gan ddefnyddio'r dull unedau rhagamcanol sy'n asesu ymrwymiadau'r cynllun yn y dyfodol gyda disgownt i'w gwerth presennol. Mae gwerth Cynllun y Diffoddwyr Tân wedi ei wneud gan Adran Actiwaraidd y Llywodraeth ac mae gwerth ymrwymiadau Cronfa Bensiwn Clwyd wedi ei wneud gan Mercer, sef cwmni annibynnol o actiwariaid. Dyma'r prif ragdybiaethau a ddefnyddiwyd yn y cyfrifiadau:

	Cynllun y Diffoddwyr Tân		Cronfa Bensiwn Clwyd	
	2016 %	2017 %	2016 %	2017 %
Cyfradd Chwyddiant	2.2	2.35	2.0	2.3
Cyfradd y Cynnydd mewn Cyflogau	4.2	4.35	3.5	3.55
Cyfradd y Cynnydd mewn Pensiynau	2.2	2.35	2.0	2.3
Cyfradd Gostwng Ymrwymiadau'r Cynllun	3.55	2.65	3.6	2.6
Disgwyliad oes Amcangyfrif 31 Mawrth 2017				
Disgwyliad oes yn 65	Dynion	Merched	Dynion	Merched
Pensiynwyr Cyfredol	22.4	22.4	23	25.5
Pensiynwyr yn y Dyfodol	24.7	24.7	25.6	28.2

Mae Cynllun y Diffoddwyr Tân yn gynllun sydd heb ei ariannu, felly nid yw'n dal asedau i greu incwm i gwrdd ag ymrwymiadau'r cynllun. Mae'r cyllid ar gyfer taliadau'r cynllun yn dod gan gyfraniadau'r cyflogwyr a'r gweithwyr yn y flwyddyn, a grant blynyddol gan Lywodraeth Cymru.

35. NATUR A MAINT Y RISGIAU SY'N DEILLIO O OFFERYNNAU ARIANNOL

Mae amcanion yr Awdurdod yn ei wneud yn agored i amrywiaeth o risgiau ariannol:

Risg Credyd

Dyma'r posibilrwydd y gallai partion eraill fethu â thalu symiau sy'n ddyledus i'r Awdurdod. Mae'r risg credyd uchaf yn ymwneud â buddsoddiadau, a rheolir y rhain trwy Strategaeth Rheoli'r Trysorlys fel y nodir uchod. Yn y farchnad gyfredol, nid yw'r Awdurdod ond yn buddsoddi ar gyfer y tymor byr, hyd at uchafswm o 3 mis, a hynny gyda sefydliadau sydd ar restr partion i gontract yr Awdurdod. Bydd yr Awdurdod yn cael yr wybodaeth ddiweddaraf bob dydd am unrhyw newidiadau i statws credyd y sefydliadau ar restr y partion i gontract, ac os bydd unrhyw sefydliadau'n cael eu hisraddio ac yn methu â chwrrd â'r meini prawf sydd yn Strategaeth Rheoli'r Trysorlys, byddant yn cael eu tynnu oddi ar y rhestr. Os bydd sefydliad yn methu ag ad-dalu buddsoddiad, yna gallai'r golled ariannol i'r Awdurdod fod yn uwch na £1 miliwn. Fodd bynnag, oherwydd bod y portffolio'n cael ei reoli'n ofalus, nid oes yr un sefydliad wedi methu ag ad-dalu arian sy'n ddyledus.

Risg Hylifedd

Dyma'r posibilrwydd na fydd gan yr Awdurdod ddigon o arian ar gael i ateb ei ymrwymiadau i wneud taliadau.

Mae'r Awdurdod yn gallu cael gafeael yn rhydd ar fenthyciadau gan y Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus, ac nid oes unrhyw risg sylweddol na fyddai'n gallu codi'r arian i gwrdd â'i ymrwymiadau dan yr offerynnau ariannol. Yn hytrach, y risg yw y bydd yr Awdurdod yn rhwym o ailgyflenwi cyfran sylweddol o'i fenthyciadau ar adeg o gyfraddau llog anffafriol.

Risg y Farchnad

Dyma'r posibilrwydd y gallai colled ariannol ddigwydd i'r Awdurdod o ganlyniad i newidiadau mewn mesurau fel cyfraddau llog a symudiadau ar y farchnad stoc.

Gwnaed asesiad o effaith ariannol 1% o gynnydd mewn cyfraddau llog; byddai'r llog ar fenthyciad cyfradd amrywiol wedi cynyddu £100k; a byddai'r llog oddi ar fuddsoddiadau wedi cynyddu £105k.

Mae'r Awdurdod wedi mabwysiadu Cod Ymarfer CIPFA ar Reoli'r Trysorlys, sy'n sicrhau bod gan yr Awdurdod fesurau i reoli'r risgiau uchod. Ar ddechrau'r flwyddyn ariannol, cafodd yr Aelodau adroddiad sy'n amlinellu'r Strategaeth Rheoli'r Trysorlys i'w dilyn yn y flwyddyn, a gosod y Dangosyddion Darbodus am y flwyddyn. Hanner ffordd drwy'r flwyddyn, ceir adroddiad yn nodi cynnydd o'i gymharu â'r strategaeth, ac os oes angen, adolygiad o'r Dangosyddion Darbodus. Ar ddiwedd y flwyddyn, mae'r adroddiad terfynol yn nodi sut mae'r Awdurdod wedi perfformio yn ystod y flwyddyn. Mae'r ffordd y mae'r Awdurdod yn rheoli risgiau sy'n deillio o'r offerynnau ariannol yn cael ei nodi yn adroddiadau'r trysorlys a gyflwynir i'r Aelodau, a gellir eu cael ar wefan Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru sef www.gwastan-gogcymru.org.uk.

36. ASEDAU AMODOL

Prynodd Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru nifer o unedau larwm mwg gan gyflenwr penodol. Canfuwyd bod nifer o'r unedau a brynwyd yn ddiffygiol ac mae'r gwasanaeth wedi gorchymyn cyfreithwyr allanol i fwrw ymlaen â hawliad yn erbyn y cwmni. Disgwylir y gallai'r swm y gellid ei hadfer fod yn fwy na £150k. Cafodd y cyllid ar gyfer yr unedau ei ddarparu gan Lywodraeth Cymru a disgwylir na fydd Llywodraeth Cymru yn hawlio unrhyw arian a fydd yn cael ei adfer. Yn hytrach, bydd yr arian ar gael i'w wario gan y gwasanaeth yn unol ag amodau a osodwyd gan y corff ariannu.

CYFRIF CRONFA BENSIWN Y DIFFODDWYR TÂN

<i>Cyfrif y Gronfa</i>	<i>2015/16 £000</i>	<i>2016/17 £000</i>
INCWM		
Cyfraniadau Derbyniadwy:		
Cyfraniadau arferol y Cyflogwr	(1,978)	(1,966)
Cost Afiechyd y Cyflogwr	(67)	(55)
Cyfraniadau arferol yr Aelodau	(1,370)	(1,402)
Cyfraniadau Aelodau wedi'u Hôl-ddyddio	(209)	(170)
Trosglwyddiadau i mewn	(546)	(126)
CYFANSWM	(4,170)	(3,719)
GWARIANT		
Buddion Taladwy:		
Taliadau Pensiwn	6,190	6,586
Cymudo buddion Pensiynau a Lwmp-swm	982	1,694
Taliadau Cymudo wedi'u Hôl-ddyddio	1,340	106
Taliadau i Ymadawyr, ac ar eu rhan:		
Trosglwyddiadau allan	0	18
CYFANSWM	8,512	8,404
SWM NET (TALIADWY)/DERBYNIADWY CYN Y GRANT YCHWANEGOL	4,342	4,685
Grand Ychwanegol gan Lywodraeth Cymru	(3,806)	(4,685)
Grant Atodol a dalwyd gan Drysorlys EM ar ran y Gronfa Bensiwn	(536)	0
SWM NET (TALADWY)/DERBYNIADWY AM Y FLWYDDYN	0	0

<i>Datganiad Asedau Net</i>	<i>2015/16 £000</i>	<i>2016/17 £000</i>
Asedau ac Ymrwymadau Cyfredol Net:		
Grant Ychwanegol yn daladwy (oddi wrth) /i Lywodraeth Cymru	40	(1,435)
Swm yn ddyledus (o'r) / i'r Gronfa Gyffredinol	(40)	1,435
Asedau Net ar ddiwedd y flwyddyn	0	0

Nodiadau i Gronfa Bensiwn y Diffoddwyr Tân

Sefydlwyd y Gronfa ar 1 Ebrill 2007, ac mae'n ymorol am Gronfeydd Pensiwn y Diffoddwyr Tân 1992, 2007 a 2015, a'r Awdurdod sy'n ei gweinyddu. Telir cyfraniadau'r cyflogwr a gweithwyr i'r Gronfa, a gwneir taliadau i bensiynwyr ohoni. Mae lefelau cyfraniadau'r gweithwyr a'r cyflogwr yn seiliedig ar ganrannau o'r cyflog pensiynadwy a osodir yn genedlaethol gan Lywodraeth Cymru, ac maent yn agored i ailwerthusiad bob tair blynedd gan Adran Actiwari'r Llywodraeth. Mae'r cynllun yn un nad yw'n cael ei ariannu, nid oes ganddo asedau buddsoddi, a bydd unrhyw wahaniaeth rhwng y buddion sy'n daladwy a'r cyfraniadau derbyniadwy, yn cael ei ateb gan Grant Ychwanegol gan Lywodraeth Cymru.

Trosglwyddiadau i'r cynllun yw trosglwyddo buddion pensiwn o gynllun pensiwn arall ar gyfer gweithwyr newydd neu bresennol, a throsglwyddiadau allan yw trosglwyddo buddion i weithwyr sydd wedi gadael yr Awdurdod ac wedi ymuno â chynllun pensiwn arall.

Mae'r Awdurdod yn gyfrifol am dalu cyfraniadau'r cyflogwr i'r gronfa, a dyma'r costau a gynhwysir yn y cyfrifon ar gyfer yr Awdurdod.

Mae Cyngor Sir Gaerfyrddin, yn gweithredu ar ran Cronfa Bensiwn Dyfed, yn darparu gwasanaeth i'r Awdurdod drwy reoli'r taliadau a wneir i Ddiffoddwyr Tân sy'n pensiwnwyr, a hynny ar ran yr Awdurdod. Maent hefyd yn gyfrifol am reoli cofnodion y pensiwnwyr presennol ac aelodau gweithredol o'r cynllun.

Effeithiwyd ar rai aelodau o gynllun pensiwn y diffoddwyr tân 1992 gan Orchymyn Cynllun Pensiwn Diffoddwyr Tân (Cymru) (Diwygio a Darpariaethau Trosiannol) 2016 a ddaeth i rym ar 31 Rhagfyr 2016. Bu gofyniad i wneud ad-daliadau, sef £106k, i nifer o Aelodau yr oedd y newid yn y rheoliad yn effeithio arnynt. Cafodd y taliadau eu gwneud drwy Gronfa Bensiwn y Diffoddwyr Tân a chafodd y costau ychwanegol eu had-dalu gan Lywodraeth Cymru.

Yn 2016-17, £4.06 miliwn oedd amcangyfrif y Grant Atodol a oedd yn ddyledus, a £4.68 miliwn oedd y swm gwirioneddol. Ar ddiwedd y flwyddyn, roedd £1.4 miliwn yn ddyledus i'r Awdurdod gan Lywodraeth Cymru.

Ma'r polisïau cyfrifyddu ar gyfer Cyfrif y Gronfa Bensiwn yn gyson â'r polisïau cyfrifyddu sydd yn Atodiad 1.

Cyfraddau Cyfraniadau

Dan Reoliadau Pensiwn Diffoddwyr Tân, 14.3% o'r cyflog pensiynadwy oedd cyfraddau cyfraniad cyflogwyr ar gyfer cynllun 2015, gyda chyfraddau'r gweithwyr fel y bandiau cyflog pensiynadwy a nodir isod:

Band Cyflog Pensiynadwy	% Cyfradd Cyfraniad 2016-17
Hyd at a chan gynnwys £27,270	10.0
Mwy na £27,271 a hyd at a chan gynnwys £50,500	12.5
Mwy na £50,501 a hyd at a chan gynnwys £142,500	13.5
Mwy na £142,501	14.5

Dan Reoliadau Pensiwn y Diffoddwyr Tân, cyfraddau'r cyfraniadau cyflogwr ar gyfer cynllun 2007 oedd 16.8% o gyflog pensiynadwy gyda chyfraddau'r gweithwyr fel y bandiau cyflog pensiynadwy isod:

Band Cyflog Pensiynadwy	% Cyfradd Cyfraniad 2016-17
Hyd at a chan gynnwys £15,301	8.5
Mwy na £15,301 a hyd at a chan gynnwys £21,422	9.4
Mwy na £21,422 a hyd at a chan gynnwys £30,603	10.4
Mwy na £30,603 a hyd at a chan gynnwys £40,804	10.9
Mwy na £40,804 a hyd at a chan gynnwys £51,005	11.2
Mwy na £51,005 a hyd at a chan gynnwys £61,206	11.3
Mwy na £61,206 a hyd at a chan gynnwys £102,010	11.7
Mwy na £102,010 a hyd at a chan gynnwys £122,412	12.1
Mwy na £122,412	12.5

Ar gyfer cynllun 1992, roedd cyfradd cyfraniad y cyflogwr yn 25.5% o'r cyflog pensiynadwy gyda chyfraddau'r gweithwyr fel y bandiau cyflog pensiynadwy isod:

Band Cyflog Pensiynadwy	% Cyfradd Cyfraniad 2016-17
Hyd at a chan gynnwys £15,301	11.0
Mwy na £15,301 a hyd at a chan gynnwys £21,422	12.2
Mwy na £21,422 a hyd at a chan gynnwys £30,603	14.2
Mwy na £30,603 a hyd at a chan gynnwys £40,804	14.7
Mwy na £40,804 a hyd at a chan gynnwys £51,005	15.2
Mwy na £51,005 a hyd at a chan gynnwys £61,206	15.5
Mwy na £61,206 a hyd at a chan gynnwys £102,010	16.0
Mwy na £102,010 a hyd at a chan gynnwys £122,412	16.5
Mwy na £122,412	17.0

Nid yw Cronfa Bensiwn y Diffoddwyr Tân yn cymryd ystyriaeth o'r ymrwymadau am bensiwnau a buddion eraill wedi diwedd y cyfnod, gan mai cyfrifoldeb yr Awdurdod yw hyn. Mae manylion am yr ymrwymadau pensiwn tymor hir i'w cael yn Nodyn 33 o'r datganiadau ariannol craidd (2017 - £289.45 miliwn, 2016 - £239.19 miliwn).

DATGANIAD O BOLISIÂU CYFRIFYDDU

1. CYFFREDINOL

Mae'r Datganiad o Gyfrifon yn crynhoi trafodion yr Awdurdod am flwyddyn ariannol 2016-17, a'i sefyllfa ar ddiwedd y flwyddyn ar 31 Mawrth 2017. Mae'n ofynnol i'r Awdurdod baratoi Datganiad blynyddol o Gyfrifon dan Reoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2005, ac mae'r Rheoliadau hynny yn ei gwneud yn ofynnol iddynt gael eu paratoi gydag arferion cyfrifyddu priodol. Yn bennaf, mae'r arferion hyn yn cynnwys y Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2016-17 (y Cod), a gefnogir gan Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (IFRS) a'r cyfarwyddyd statudol a gyhoeddwyd dan Adran 12 o Ddeddf 2003.

Y prif newid i'r polisïau cyfrifyddu yng Nghod Ymarfer 2016-17 yw newid yn y ffordd y mae'r Datganiad Cynhwysfawr Incwm a Gwariant (CIES) yn cael ei adrodd. Yn y blynyddoedd blaenorol adroddwyd hyn yn unol â Chod Ymarfer Adrodd Gwasanaethau CIPFA, ond o 2016-17 ymlaen mae'r CIES yn cael ei adrodd ar sail gwasanaeth felly dim ond un llinell sydd ar gyfer cost gwasanaethau. Hefyd, mae datganiad newydd ar gyfer 2016-17, sef y Dadansoddiad o Wariant a Chyllid sy'n cysoni'r cyfrifon rheolaeth â'r CIES.

Yr arfer cyfrifyddu a fabwysiadwyd yn y Datganiad o Gyfrifon yw cost hanesyddol yn bennaf, a hwnnw wedi ei addasu trwy ailwerthuso rhai categorïau o asedau anghyfredol ac offerynnau ariannol.

Mae'r gymhareb rhwng Ymrwymadau Cyfredol ac Asedau Cyfredol yn uchel, a byddai hyn yn dangos bod gan yr Awdurdod broblem gyda hylifedd efallai o ran bod heb ddigon o adnoddau ar gael i ddiwallu ei rwymedigaethau tymor byr. Fodd bynnag, mae modd i'r Awdurdod gael gafael yn rhwydd ar fenthyciadau gan Fwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus a ffynonellau eraill, ac nid oes risg sylweddol os bydd yn methu cael cyllid i gwrdd â'i rwymedigaethau.

2. INCWM A GWARIANT

Yn y cyfrifon refeniw, rhoddir cyfrif am yr incwm a'r gwariant, yn net o TAW, yn bennaf yn y flwyddyn pryd maent yn digwydd, nid pan wneir neu pan dderbynnir y taliadau arian parod. Yn arbennig:

- Rhoddir cyfrif am y ffioedd, costau a rhenti sy'n ddyledus gan gwsmeriaid fel incwm ar y dyddiad pryd mae'r Awdurdod yn darparu'r nwyddau neu'r gwasanaethau perthnasol.
- Cofnodir y cyflenwadau fel gwariant pan gânt eu defnyddio – pan fo bwlch rhwng y dyddiad yn cael eu derbyn a phryd y cânt eu defnyddio, nodir hwy fel stoc ar y Fantolen.
- Nodir gwaith fel gwariant pan fydd wedi ei gwblhau, a chyn hynny caiff ei nodi ar y Fantolen fel gwaith yn mynd rhagddo.
- Rhoddir cyfrif am y llog sy'n daladwy ar fenthyciadau ac sy'n dderbyniadwy ar fuddsoddiadau ar sail y gyfradd llog sydd mewn grym ar gyfer yr offeryn ariannol perthnasol yn hytrach na'r llif arian sy'n cael ei osod neu ei benderfynu gan y contract.
- Pan fo incwm a gwariant wedi cael eu cydnabod, ond nad oes arian wedi ei dderbyn na'i dalu, cofnodir dyledwr neu gredydwr y swm perthnasol ar y Fantolen. Pan fo amheuaeth a fydd dyledion yn cael eu setlo, ysgrifennir balans y dyledwyr a nodir cost ar y refeniw am yr incwm na fydd modd ei chasglu efallai.
- Pan fo taliadau'n ymwneud â gwasanaethau sy'n pontio mwy nag un flwyddyn ariannol, gall taliad gael ei gydnabod yn y flwyddyn pryd y cafodd y taliad ei wneud.

3. **ARIAN A CHYFWERTH AG ARIAN**

Arian yw arian mewn llaw ac adnau gyda sefydliadau ariannol sy'n daladwy heb gost ar rybudd o ddim mwy na 24 awr. Cyfwerth ag arian yw buddsoddiadau sy'n aeddfedu ymhen tri mis neu lai o ddyddiad caffael, ac maent i'w troi'n symiau hysbys o arian gyda risg ansylweddol o newid gwerth.

Yn y Datganiad Llif Arian, dangosir yr arian a'r cyfwerth ag arian yn net o orddrafftiau banc sy'n daladwy ar gais ac sy'n rhan annatod o reolaeth ariannol yr Awdurdod.

4. **COSTAU AR Y REFENIW AM ASED AU ANGHYFREDOL**

Darperir dibrisiad ar gyfer cerbydau ar sail llinell syth, gyda chaffaeliadau'n cael eu dibrisio yn y flwyddyn ar ôl eu prynu.

Mae adeiladau wedi eu dibrisio ar sail llinell syth dros oes ddefnyddiol amcangyfrifedig yr asedau, fel y cyflenwyd gan Wilks Head and Eve, y Syrfëwyr Siartredig. Defnyddir y Dull Beacon pan fo amcangyfrif yn cael ei wneud o gydrannau'r adeilad ac oes ddefnyddiol pob cydran. Yna, defnyddir y dull cyfartaledd wedi'i bwysoli i bennu canran dibrisiad llinell syth. I Orsafoedd Tân, 2.45% yw'r ganran a ddefnyddir a 2.21% i Adeiladau Swyddfa.

Caiff dibrisiad ei godi ar adrannau'r gwasanaeth o fewn y cyfrif incwm a gwariant. Caiff y swm hwn ei gredydu ar Falans y Gronfa Gyffredinol, felly mae'n cael effaith niwtral ar y cyfraniadau a wneir gan yr awdurdodau cyfansoddol.

Caiff asedau eu dibrisio gan ddefnyddio'r dull llinell syth dros y cyfnodau canlynol neu gan ddefnyddio canran o'r gwerthoedd agoriadol:-

Adeiladau	2.21% i 2.45%
Seilwaith	10-20 mlynedd
Cerbydau, Peiriannau ac Offer	3-20 mlynedd
Aседau Anniriaethol	5-15 mlynedd

Nid yw'n ofynnol i'r Awdurdod godi ardoll i ariannu dibrisiad, ailbrisiad a cholledion amhariadau neu amorteiddiad. Fodd bynnag, y mae'n ofynnol iddo wneud cyfraniad blynyddol o'r referniw at y gostyngiad yn ei ofyniad benthyca cyffredinol. Fodd bynnag, mae'r cyfraniad o Fantolenni'r Gronfa Gyffredinol (MRP) yn cymryd lle'r dibrisiad, ailbrisiad a cholledion amhariadau ac amorteiddiad drwy drosglwyddiad addasu gyda'r Cyfrif Addasu Cyfalaf yn y Symudiad mewn Cronfeydd am y gwahaniaeth rhwng y ddau.

5. **BUDDION GWEITHWYR**

Buddion yn daladwy yn ystod cyflogaeth

Bydd cyflogau a thaliadau'n gysylltiedig â chyflogaeth yn cael eu cydnabod yn y cyfnod pryd y derbynnir y gwasanaeth gan y gweithwyr. Mae cost hawliad seibiant blynyddol a enillwyd ond na chymerwyd gan y gweithwyr ar ddiwedd y cyfnod yn cael ei chydnabod yn y datganiadau ariannol i'r graddau y mae gan y gweithwyr hawl i gario seibiant drosodd i'r cyfnod canlynol.

Buddion terfynu

Buddion terfynu yw symiau sy'n daladwy o ganlyniad i benderfyniad a wneir gan yr Awdurdod i derfynu cyflogaeth swyddog cyn y dyddiad ymddeol arferol neu benderfyniad swyddog i dderbyn diswyddiad gwirfoddol, a chânt eu talu ar sail cronadau i'r Datganiad Cynhwysfawr Incwm a Gwariant ar yr adeg cynharaf o blith yr adeg pryd na all yr awdurdod mwyach dynnu'r cynnig am y buddion hynny neu pryd mae'r awdurdod yn cydnabod costau ar gyfer ailstrwythuro.

6. **BUDDION ÔL-GYFLOGAETH**

Mae'r Awdurdod yn cymryd rhan mewn dau gynllun pensiwn gwahanol, sy'n diwallu anghenion grwpiau gwahanol o weithwyr. Dyma'r cynlluniau:

Cynllun Pensiwn y Diffoddwyr Tân (CPDT)

Mae cynllun pensiwn y diffoddwyr tân yn gynllun gyda buddion, nad yw'n cael ei ariannu, ac ystyr hynny yw nad oes unrhyw asedau buddsoddi wedi eu casglu i gwrdd â'r ymrwymadau o ran pensiynau a rhaid creu arian i gwrdd â'r taliadau pensiwn eu hunain pan maent yn ddyledus. Mae cyfraniadau'r gweithiwr a'r cyflogwr yn seiliedig ar gyfran o'r cyflog pensiynadwy a osodir yn genedlaethol gan Lywodraeth Cymru, ac mae hyn yn destun ailwerthusiad bob tair blynedd gan Adran Actiwari'r Llywodraeth.

Caiff y gronfa bensiwn ei thrin fel datganiad incwm a gwariant ar wahân yn y Datganiad o Gyfrifon, ac mae'n cael ei neilltuo er mwyn sicrhau eglurder, gweler Nodyn 21, 34 a 'Chyfrif Cronfa Bensiwn y Diffoddwyr Tân' ar dudalen 45 i gael rhagor o fanylion. Trwy'r gronfa bensiwn y mae'r Awdurdod yn cyflawni ei gyfrifoldeb o ran talu pensiynau swyddogion sydd wedi ymddeol, y rhai sy'n eu goroesi ac eraill sy'n gwmwys am fuddion dan y cynllun.

Caiff ymrwymiad tymor hir amcangyfrifedig yr Awdurdod Tân ac Achub i dalu'r costau eu hun eu datgelu gan Nodyn i'r cyfrifon fel sy'n ofynnol gan IAS 19.

Staff yr Ochr Gefnogol a'r Ystafell Reoli

Dyma gynllun a ariennir, gyda'r pensiwn yn cael ei dalu o'r cronfeydd buddsoddi gwaelodol a reolir gan gronfa bensiwn Cyngor Sir y Fflint (y 'gronfa') sy'n rhan o'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (CPLIL). Actiwari'aid sy'n pennu cyfradd cyfraniad y cyflogwr. Mae rhagor o gostau'n codi mewn perthynas â rhai pensiynau a delir i weithwyr sy'n ymddeol ar sail heb ei ariannu. Gweler Nodyn 34 am ragor o fanylion.

7. **DIGWYDDIADAU AR ÔL Y CYFNOD ADRODD**

Digwyddiadau ar ôl y cyfnod adrodd yw'r digwyddiadau hynny, boed ffafriol neu anffafriol, sy'n digwydd rhwng diwedd y cyfnod adrodd a'r dyddiad pryd y mae'r datganiadau ariannol wedi eu hawdurdodi i gael eu cyhoeddi. Gellir nodir dau fath o ddigwyddiad.

- a) y rheini sy'n darparu tystiolaeth o amodau a oedd yn bodoli ar ddiwedd y cyfnod adrodd (digwyddiadau sy'n addasu ar ôl y cyfnod adrodd), a
- b) y rheini sy'n dangos amodau a ddigwyddodd ar ôl y cyfnod adrodd (digwyddiadau nad ydynt yn addasu ar ôl y cyfnod adrodd).

8. **EITEMAU EITHRIADOL**

Pan fo eitemau incwm a gwariant yn bwysig, datgelir eu natur a'u swm ar wahân, naill yn y Datganiad Cynhwysfawr Incwm a Gwariant neu yn y nodiadau i'r cyfrifon, gan ddibynnu ar ba mor arwyddocaol yw'r eitemau er mwyn deall perfformiad ariannol yr Awdurdod.

9. **ADDASIADAU I'R CYFNOD BLAENOROL, NEWIDIADAU MEWN POLISIÂU CYFRIFYDDU AC AMCANGYFRIFON A GWALLAU**

Gall addasiadau i'r cyfnod blaenorol ddigwydd o ganlyniad i newid mewn polisiâu cyfrifyddu neu i gywiro gwall pwysig. Rhoddir cyfrif yn rhagolygol am newidiadau mewn amcangyfrifon cyfrifyddu, h.y. yn y flwyddyn gyfredol a'r blynyddoedd i ddod pryd y bydd y newid yn effeithio arnynt ac nad ydynt yn arwain at addasiad cyn y cyfnod.

Ni chaiff newidiadau i bolisiau eu gwneud ond pan fo hynny'n ofynnol gan arferion cyfrifyddu priodol neu bod y newid yn darparu gwybodaeth fwy dibynadwy neu berthnasol ynglŷn ag effeithiau trafodion, digwyddiadau ac amodau eraill ar sefyllfa ariannol neu berfformiad ariannol yr Awdurdod. Pan gaiff newid ei wneud, caiff ei wneud am yn ôl (oni bai y nodir fel arall) trwy addasu balansau agoriadol a symiau cymharol ar gyfer y cyfnod blaenorol fel petai'r polisi newydd wedi cael ei ddilyn erioed.

10. **OFFERYNNAU ARIANNOL**

Y diffiniad o Offeryn Ariannol yw 'unrhyw gytundeb sy'n achosi ased ariannol un endid ac ymrwymiad ariannol neu offeryn ecwiti un arall'. Bydd ymrwymadau ariannol (benthyciadau) ac asedau ariannol (buddsoddiadau) yn cael eu mesur i ddechrau ar werth teg, ac yn cael eu cario ar eu cost amorteiddiedig. Bydd y llog blynyddol a delir ac a dderbynnir yn y cyfrif Incwm a Gwariant yn seiliedig ar swm cludo'r benthyciad neu'r buddsoddiad wedi ei luosogi gan gyfradd effeithiol y llog ar gyfer yr offeryn. O ran pob benthyciad a buddsoddiad sydd gan yr Awdurdod, y symiau sydd yn y Fantolen yw'r prifswm sy'n aros, ynghyd ag unrhyw log cronedig am y flwyddyn.

11. **BUDDSODDIADAU**

Dangosir y buddsoddiadau yn y Fantolen ar eu cost i'r Awdurdod, a chânt eu heitemeiddio mewn Nodyn ar wahân.

12. **TROSI ARIAN TRAMOR**

Mae'r rhan fwyaf o drafodion yr Awdurdod mewn punnoedd sterling. Pan fo'r Awdurdod wedi cael trafodion mewn arian tramor, caiff yr arian ei drosi i bunnoedd sterling ar y gyfradd gyfnewid pryd y gwnaed y trafodion. Pan fo'r cyfarpar wedi cael ei brynu o dramor, bu'n rhaid talu am y nwyddau yn arian y wlad lle digwyddodd y trafodyn.

13. **RHOI CYFRIF AM GRANTIAU'R LLYWODRAETH**

Ni ellir rhoi grantiau'r Llywodraeth yn erbyn asedau sefydlog, ond bydd grantiau'r llywodraeth (a chyfraniadau eraill) yn cael eu cydnabod ar unwaith yn y Cyfrif Cynhwysfawr Incwm a Gwariant pan fo'r amodau gofynnol wedi cael eu bodloni. Yna, trosglwyddir yr incwm i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf neu'r Cyfrif Grantiau Cyfalaf Heb eu Defnyddio, yn ddibynnol ar p'un ai bydd wedi ei ddefnyddio ai peidio. Yn ei hanfod, defnyddir Grantiau'r Llywodraeth a ddyfernir ar gyfer cynlluniau cyfalaf fel ffynhonnell arian ar gyfer y rhaglen gyfalaf.

14. **RHESTRAU STOC**

Mae rhestrau stoc wedi cael eu prisio gan ddefnyddio FIFO (*First In First Out*) neu fformiwlâu cost ar gyfartaledd wedi eu pwysoli. Pan fo telerau taliadau gohiriedig ar gyfer prynu rhestrau stoc, ystyrir hyn yn drefniant ariannu, ac mae'r gwahaniaeth rhwng y pris a fyddai wedi cael ei dalu o dan delerau credyd "arferol" a'r swm a dalwyd mewn gwirionedd wedi cael ei gydnabod fel gwariant llog dros y cyfnod ariannu.

15. **LESOEDD**

Lesoedd cyllid

Pan mai'r Awdurdod sy'n cynnal pob risg a gwobr bod yn berchen ar ased ar les, caiff yr ased ei chofnodi fel Eiddo, Peiriannau ac Offer a chofnodir ymrwymiad cyfatebol. Y gwerth a gydnabyddir ar gyfer y ddau yw'r isaf o werth teg yr ased neu werth presennol isafswm y taliadau les, wedi ei ddisgowntio gan ddefnyddio'r gyfradd llog sy'n ymhlyg yn y les. Y gyfradd llog sy'n ymhlyg yw'r hyn sy'n cynhyrchu cyfradd llog rheolaidd a chyson ar yr ymrwymiad sy'n weddill. Caiff yr ased a'r ymrwymiad eu cydnabod ar gychwyn y les, a chânt eu dad-gydnabod pan gaiff yr ymrwymiad ei ryddhau, ei ganslo neu pan ddaw i ben. Caiff y rhent blynyddol ei rannu rhwng ad-dalu'r ymrwymiad a'r cost cyllido. Caiff y gost cyllido flynyddol ei chyfrifo trwy roi'r gyfradd llog sy'n ymhlyg at yr ymrwymiad sy'n weddill, a chaiff ei chodi ar y Costau Ariannu yn y Datganiad Cynhwysfawr Incwm.

Lesoedd Gweithredu

Pan fo asedau ar gael i'w defnyddio dan drefniadau les, caiff y rhenti sy'n daladwy eu codi ar gyfrif y gwasanaeth priodol ar sail llinell syth, ni waeth beth fo'r trefniadau talu. Gan nad yw'r Awdurdod yn berchen ar yr asedau hyn, nid yw'r costau'n ymddangos yn y Fantolen. Felly hefyd, caiff yr ymrwymiad i dalu costau rhentu yn y dyfodol eu heithrio, ond atodir Nodyn ar wahân i'r Fantolen.

16. DYRANNU COSTAU GWEINYDDOL CANOLOG

Mae'r gwasanaethau gweinyddol canolog mawr, megis Cyllid, Rheoli Eiddo a'r Gefnogaeth Gyfreithiol a Gweinyddol yn cael eu prynu gan Awdurdodau Lleol eraill. Mae'r costau hyn, a chostau gweinyddiaeth ganolog yn yr Awdurdod Tân, wedi cael eu dyrannu i wasanaethau rheng-flaen yn unol â Datganiad CIPFA ar Gyfrifyddu Gorbenion a Chod Ymarfer Cyfrifyddu Gwerth Gorau, ac eithrio:

- Craidd Corfforaethol a Democrataidd – costau sy'n ymwneud â statws yr Awdurdod fel sefydliad amlswyddogaethol a democrataidd.
- Costau heb eu dosrannu – cost y buddion yn ôl disgrisiwn a roddir i weithwyr sy'n ymddeol a cholledion amhariadau i'w codi ar Asedion a Ddelir ar Werth.

17. EIDDO, PEIRIANNAU AC OFFER

Cydnabod

Caiff Eiddo, Peiriannau ac Offer eu cyfalafu pan:

- mae'n cael ei gadw i'w ddefnyddio i ddarparu gwasanaethau neu i ddibenion gweinyddol;
- mae'n debygol y bydd buddion economaidd yn y dyfodol yn llifo i'r Awdurdod, neu y bydd gwasanaeth yn debygol o gael ei ddarparu iddo;
- mae disgwyl iddo gael ei ddefnyddio am fwy nag un flwyddyn ariannol;
- gellir mesur cost yr eitem yn ddibynadwy;
- mae'r eitemau'n rhan o gost gychwynnol cyfarparu neu sefydlu adeilad newydd neu wrth adnewyddu gorsaf neu swyddfeydd, ni waeth beth fo'u cost unigol neu ar y cyd. Pan fo ased mawr, er enghraifft adeilad, yn cynnwys nifer o gydrannau gyda gwahaniaeth mawr yn oes yr ased, e.e. peiriannau ac offer, yna caiff y cydrannau hyn eu trin fel asedau ar wahân, a'u dibrisio dros eu hoes economaidd ddefnyddiol eu hunain.

£1000 yw'r lefel *de Minimus* ar gyfer cyfalafu asedau.

Oes Economaidd Ddefnyddiol Asedau

Caiff yr asedau eu dal gan y gwasanaeth am eu hoes economaidd ddefnyddiol am y cyfnodau a ganlyn:

Adeiladau	20-75 blynedd
Seilwaith	10-20 blynedd
Cerbydau, Peiriannau ac Offer	3-20 blynedd
Asedau Anniriaethol	5-15 blynedd

Asedau Anarbenigol yr Ochr Weithredol ac Anweithredol

Mae tir ac adeiladau anarbenigol yr ochr weithredol ac anweithredol yn cael eu cario drosodd ar Werth Teg, sy'n cael ei bennu fel arfer yn ôl tystiolaeth y farchnad, sef yn gyffredinol y gwerth ar y farchnad agored, ond mae'r Cod yn caniatáu i'r rhain gael eu cario drosodd ar y gwerth defnydd presennol.

Asedau o Natur Arbenigol

O ran asedau o natur arbenigol lle nad oes unrhyw dystiolaeth ar y farchnad, mae amcangyfrif o werth teg wedi cael ei seilio ar Gost Amnewid Dibrisiedig (*Depreciated Replacement Cost (DRC)*), gyda'r prisiad yn Ased Cyfwerth Modern (*Modern Equivalent Asset (MEA)*) gan ddefnyddio'r dull "adeiladu ar unwaith". Mae gorsafoedd tân yn cael eu cynnwys yn y categori hwn.

Tir ac Adeiladau

Rhodddwyd cyfrif am dir ac adeiladau ar wahân, a thybir bod oes ddi-ddiwedd gan dir. Caiff eiddo ei ailbrisiu bob 5 mlynedd, a chynhaliwyd y prisiad diwethaf ar 1 Ebrill 2015.

Asedau sy'n cael eu Hadeiladu

Mae asedau sy'n cael eu hadeiladu wedi cael eu prasio ar gost hanesyddol.

Asedau dros ben

Mae asedau dros ben wedi cael eu prasio ar Werth Teg, sef yr hyn a ystyrir yn werth ar y farchnad agored. Pan nad yw'r ased yn cael ei ddal er mwyn creu llif arian, y gwerth a ddefnyddir yw gwerth presennol potensial gwasanaeth yr ased sy'n weddill, a thybir bod hynny yn gyfwerth o leiaf â chost amnewid y potensial gwasanaeth hwnnw a'i ddefnyddio fel mesur o werth teg.

Os yw'r ased dros ben o natur arbenigol, yna bydd y gost amnewid dibrisiedig wedi cael ei ddefnyddio fel amcangyfrif o werth teg. Mae asedau dros ben wedi eu dibrisio, gyda'r dibrisiad wedi ei ddangos yn erbyn "costau na ddosrannwyd" yn hytrach na gwasanaeth penodol.

Cyfrifyddu Cydrannol

Cydran o eiddo, peiriant ac offer yw eitem sydd â chost yn sylweddol mewn perthynas â chyfanswm cost yr ased. Mae cydrannau'n cael eu dibrisio'n unigol dros eu hoes defnyddiol, ac mae adeiladau'n cael eu dibrisio ar sail cydran. Ni fydd cyfrifyddu cydrannol ond yn cael ei ddefnyddio pan fo cydran yn dod yn lle cydran neu gydran yn cael ei wella'n rhannol a'r hen gydran wedi cael ei ddad-gydnabod.

Ailbrisiu

Pan fo ased yn cael ei ailbrisiu, gwneir Nodyn rhwng y Gronfa Ailbrisiu a'r Cyfrif Addasu Cyfalaf, sy'n cynrychioli'r gwahaniaeth rhwng y dibrisiad yn seiliedig ar gost hanesyddol a swm yr ailbrisiad.

Colledion Ailbrisiu

Bydd colled ailbrisiu o ganlyniad i dreulio budd economaidd, os bydd gwaged ailbrisiu ar yr ased hwnnw, yn cael ei godi i ddechrau yn erbyn y gwaged i faint y gwaged hwnnw, gyda balans y golled yn cael ei godi ar y Cyfrif Cynhwysfawr Incwm a Gwariant.

Cafodd y prisiad llawn diwethaf o'r eiddo ei gynnal ar 1 Ebrill 2015 gan Wilks Head and Eve, sef cwmni prasio o Lundain. Mae'r lle swyddfydd wedi eu prasio ar werth eu defnydd presennol, ac mae'r gorsafoedd tân ar gost amnewid dibrisiedig. Er mwyn cydymffurfio â'r Cod Ymarfer, fe wnaeth y prisiwr amcangyfrif yr oes sydd ar ôl i holl adeiladau'r Awdurdod. Mae dibrisiad yn seiliedig ar y Dull Beacon pan fo amcangyfrif yn cael ei wneud o gydrannau'r adeilad ac oes ddefnyddiol pob cydran. Yna, defnyddir y dull cyfartaledd wedi'i bwysoli i bennu canran dibrisiad llinell syth. I Orsafoedd Tân, 2.45% yw'r ganran a ddefnyddir a 2.21% i Adeiladau Swyddfa. Mae asedau eraill yn cael eu cydnabod ar sail cost hanesyddol, sef procsi ar gyfer y gost gyfredol ar asedau oes fer ac wedi'u dibrisio dros eu hoes ddefnyddiol.

Amhariad

Mae'r asedau'n cael eu cario heb fod dim uwch na'u swm adferadwy, a mesurir yr amhariad trwy gymharu'r gwerth sy'n cael ei gario gyda'r uchaf o'r gwerth teg, llai y costau i werthu (cyfwerth â'r pris gwerthu net) a'r gwerth o'u defnyddio. Bydd yr amhariad yn cael eu fesur bob blwyddyn, ac mae'r dangosyddion i wrth-droi'r amhariad yr un fath ar gyfer asedau diriaethol ac asedau anniriaethol. Bydd yr holl golledion amhariad ar asedau wedi eu hailbrisio yn cael eu cydnabod yn y Gronfa Ailbrisio hyd at y swm yn y Gronfa Ailbrisio ar gyfer pob ased unigol.

18. DERBYNIADAU CYFALAF

Bydd derbyniadau asedau y cafwyd gwared arnynt yn cael eu dal fel Derbyniadau Cyfalaf Defnyddiadwy yn y gronfa Derbyniadau Cyfalaf Defnyddiadwy hyd oni fyddant yn cael eu defnyddio i ariannu gwariant cyfalaf. Mae pob derbyniad o werthu asedau dros £10k yn cael eu trin fel derbyniadau cyfalaf. Yr eithriad i'r rheol yw pan fo derbyniad yn ymwneud â cherbydau penodol lle mae'r enillion wedi cael eu ffactorio i mewn i'r amserlen ad-dalu, gallai'r symiau hyn fod yn llai na £10k.

19. CRONFEYDD DROS BEN A DARPARIAETHAU

Gwneir darpariaethau pan fo rhywbeth wedi digwydd sy'n rhoi rhwymedigaeth ar yr awdurdod sy'n debygol o ofyn am setliad trwy drosglwyddo buddion economaidd, ond lle bo amseriad y trosglwyddiad yn ansicr.

Codir tâl am y darpariaethau ar gyfrif refeniw'r gwasanaeth priodol yn y flwyddyn y mae'r awdurdod yn dod yn ymwybodol o'r rhwymedigaeth, yn seiliedig ar yr amcangyfrif gorau o'r setliad tebygol. Pan wneir y taliadau, cânt eu codi ar y ddarpariaeth a sefydlir yn y Fantolen. Bydd setliadau amcangyfrifedig yn cael eu hadolygu ar ddiwedd pob blwyddyn ariannol – phan fo hi'n fwy tebyg na pheidio na fydd angen trosglwyddo buddion economaidd mwyach (neu y gwneir setliad is na'r disgwyl), bydd y ddarpariaeth yn cael ei gwrth-droi a'i chredydu'n ôl i gyfrif refeniw priodol y gwasanaeth.

Mae'r Awdurdod yn cadw cronfeydd i ymorol am wariant yn y dyfodol. Cânt eu datgelu o fewn y fantolen, ac esbonnir eu diben yn nodiadau'r fantolen.

20. YMRWYMIADAU AMODOL

Bydd ymrwymiad amodol yn digwydd pan fo digwyddiad wedi bod sy'n gwneud ymrwymiad posib ar yr Awdurdod na chaiff ei gadarnhau ond trwy fodolaeth, neu fel arall, rywbeth nad yw'n llwyr o fewn rheolaeth yr Awdurdod. Bydd ymrwymadau amodol eraill yn digwydd mewn amgylchiadau pan fyddai darpariaeth yn cael ei gwneud fel arall, ond nad yw'n debygol y bydd angen all-lif o adnoddau, neu na ellir mesur swm yr ymrwymiad yn ddibynadwy.

Ni fydd ymrwymadau amodol yn cael eu cydnabod yn y Fantolen, ond yn cael eu datgelu mewn Nodyn i'r cyfrifon.

21. TRETH AR WERTH

Mae TAW yn cael ei gynnwys yn y cyfrifon incwm a gwariant, boed o natur gyfalaf neu refeniw, dim ond i'r graddau y mae'n anadferadwy.

22. ASEDAU ANNIRIAETHOL

Mae asedau anniriaethol a grëir yn fewnol yn cael eu cyfalafu lle bo'r meini prawf ar gyfer cydnabod yn cael eu hateb. Dyma'r meini prawf: rhaid iddi fod yn bosib gwahanu'r ased oddi wrth yr endid, rhaid i'r endid reoli'r ased, rhaid bod budd economaidd yn y dyfodol i'r ased, rhaid iddi fod yn debygol y bydd y manteision economaidd yn llifo i'r endid, ac y gellir mesur cost yr ased yn ddibynadwy. I ddechrau, bydd yr ased anniriaethol yn cael ei fesur ar gost, bydd pob ailbrisiad yn cael eu codi i ddechrau ar y gronfa ailbrisiad, ac nid oes uchafswm ar oes ddefnyddiol yr ased.

23. SAFONAU CYFRIFYDDU A GYHOEDDWDYD OND NA FABWYSIADWDYD ETO

Mae'r Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig (y Cod) yn ei gwneud yn ofynnol i ddatgelu gwybodaeth sy'n gysylltiedig â'r effaith a ddisgwylir gan newid i gyfrifyddu a fydd yn ofynnol yn ôl safon newydd a gyhoeddwyd ond na fabwysiadwyd eto. Mae hyn yn berthnasol i fabwysiadu'r safonau newydd neu ddiwygiedig a ganlyn o fewn Cod 2017/18. Mae'r Cod yn ei gwneud yn ofynnol i'w rhoi ar waith o 1 Ebrill 2017 ymlaen ac felly nid oes effaith ar Ddatganiad o Gyfrifon 2015/16.

- IFRS 15 Refeniw o Gontractau â Chwsmeriaid 01/01/2018
- IFRS 16 Lesoedd 01/01/2019
- IFRS 9 Offerynnau Ariannol 01/01/2018
- IAS 7 Datganiad Llifoedd Arian 01/01/2017
- IAS 40 Eiddo Buddsoddi 01/01/2018
- Gwelliannau Blynyddol i'r IFRS
- IFRS 7 Datgeliadau Offerynnau Ariannol 01/01/2016
- IFRS 12 Datgelu Buddiant mewn Endidau Eraill 01/01/2017

Efallai y bydd angen mabwysiadu rhai newidiadau yn ôl-weithredol gan olygu, o'u mabwysiadu, y gallai gwybodaeth 2016-17 sydd yn y cyfrifon hyn gael eu hailddatgan yng nghyfrifon 2017-18 i adlewyrchu'r gofynion adrodd newydd. Mae'r nodyn hwn yn nodi'r effaith a fyddai wedi cael ei gweld petai'r safonau newydd eisoes mewn grym.

Mae Safon IFRS 15 yn cyflwyno model pum cam wrth ystyried ac adrodd ynghylch contractau â chwsmeriaid. Mae'r safon hon yn darparu arweiniad ynglŷn â phryd dylid cydnabod refeniw a nodi ymrwymïadau perfformiad, addasiadau contractau ac adlewyrchu gwerth am arian amser.

Bydd Safon IFRS 16 yn dod â'r rhan fwyaf o'r lesoedd ar y fantolen, gan gynnwys lesoedd gweithredu gan ddileu'r gwahaniaeth rhwng lesoedd cyllid a lesoedd gweithredu. Mae Safon IFRS 16 yn disodli IAS 17, caniateir mabwysiadu'n gynnar os dilynir Safon IFRS 15 hefyd. Mae hyn yn berthnasol pan mai'r awdurdod yw'r lesddeiliad.

Mae Safon IFRS 9 yn cyflwyno un dosbarthiad sengl ar gyfer asedau ariannol gyda nodweddion llif arian a sut caiff offerynnau eu rheoli. Model colledion disgwylidig sy'n edrych ymlaen ar gyfer amhariadau yn hytrach na'r dull colledion a gafwyd dan yr IAS 39 cyfredol.

Bydd diwygiadau IAS 7 Datganiad o Lifoedd Arian yn darparu datgeliadau i alluogi defnyddwyr datganiadau ariannol i werthuso newidiadau mewn ymrwymïadau sy'n deillio o weithgareddau ariannol.

Mae IAS 40 wedi cael ei ddiwygio i nodi y bydd endid yn trosglwyddo eiddo i eiddo buddsoddi, neu o eiddo buddsoddi, pan (a dim ond y pryd hwnnw) mae tystiolaeth o newid defnydd. Mae newid defnydd yn digwydd dim ond pan fo eiddo'n bodloni'r diffiniad o eiddo buddsoddi.

Mae'r gwahanol newidiadau sydd dan y Gwelliannau Blynyddol i gylchoedd Safonau IFRS yn ddiweddariadau cymharol fach i egluro'r driniaeth gywir. Ni fydd yr un ohonynt yn cael effaith sylweddol ar y Datganiad o Gyfrifon.